

PROPUNERE DE POLITICĂ PUBLICĂ ÎN DOMENIUL COOPERĂRII INTERNAȚIONALE PENTRU DEZVOLTARE ȘI ASISTENȚĂ UMANITARĂ

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Școala Națională de Studii Politice și Administrative

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

Abrevieri

AAPL	Autoritățile Administrației Publice Locale
ACP	Africa, zona Caraibilor și Pacific
AOD	Asistență oficială pentru dezvoltare
APL	Administrația Publică Locală
CONCORD	Confederația europeană a ONG-urilor care lucrează în domeniul dezvoltării durabile și al cooperării internaționale
DAC	Comitetul de Asistență pentru Dezvoltare al OCDE
DDD	Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă
DG INTPA	Direcția Generală pentru Parteneriate Internaționale din cadrul Comisiei Europene
FOND	Federația Organizațiilor Neguvernamentale în Dezvoltare
FTC	Cooperare tehnică independentă
GDPR	Regulamentul General pentru Protecția Datelor
HG	Hotărâre de Guvern
HG nr. 690/2017	HG nr. 690/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice cu privire la realizarea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, cu modificările și completările ulterioare
HG nr. 775/2005	HG nr. 775/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central, cu modificările și completările ulterioare
HG nr. 927/2021	H.G. nr. 927/2021 privind atribuțiile, organizarea și funcționarea Departamentului pentru Românii de Pretutindeni
IBRD	International Bank for Reconstruction & Development
IFC	International Finance Corporation
LDC	Least Developed Countries (țările cel mai puțin dezvoltate)
Legea nr. 213/2016	Legea nr. 213/2016 privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară
LMIC	Lower Middle Income Countries (țări cu venituri mijlocii inferioare)
MAE	Ministerul Afacerilor Externe al României
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
ME	Ministerul Educației
MEC	Ministerul Educației și Cercetării
MEN	Ministerul Educației Naționale
MF	Ministerul Finanțelor
MIGA	Multilateral Investment Guarantee Agency
OACPS	Organizația Statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific
OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
ODD	Obiective de Dezvoltare Durabilă
OG	Obiectiv general
OLIC	Other Low Income Countries (alte țări cu venituri mici)

ONG	Organizație Non-Guvernamentală
ONU	Organizația Națiunilor Unite
OS	Obiectiv specific
OUG	Ordonanță de urgență a Guvernului
OUG nr. 57/2019	Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ
PBA	Abordări bazate pe programe
PIB	Produsul Intern Brut
Planul	Planul anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară
POCA	Programul Operațional Capacitate Administrativă
PPP	Propunere de politică publică
Programul	Programul multianual strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară
PSI	Plan Strategic Instituțional
RoAid	Agenția de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare
SGG	Secretariatul General al Guvernului
SIPOCA	Sistemul Informatic al POCA
SMIS	Sistemul Unic de Management al Informației (pentru Instrumentele Structurale)
SNDDR 2030	Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030
SNSPA	Școala Națională de Studii Politice și Administrative
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
TIC	Tehnologia Informației și a Comunicațiilor
TUE	Tratatul asupra Uniunii Europene
UAT	Unitate Administrativ Teritorială
UE	Uniunea Europeană
UMIC	Upper Middle Income Countries (țări cu venituri mijlocii superioare)
VNB	Venitul Național Brut

Cuprins

1. Definirea problemei de politică publică	1
1.1. Cadrul programatic internațional incident cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară.	5
1.2. Cadrul programatic național incident cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară.	13
2. Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică	30
3. Scopul și obiectivele propunerii de politică publică	42
4. Descrierea opțiunilor de soluționare a problemelor identificate.....	45
5. Identificarea și evaluarea impactului	49
6. Selectarea opțiunii	57
7. Procesul de consultare publică	72
8. Măsuri postadoptare	73
9. Considerente finale	76
Anexe	78
Anexa nr. 1 principalele documente de politică publică și acte juridice incidente problematicei prezentei politici publice	78

1. Definirea problemei de politică publică

Dinamicile de securitate actuale generate de pandemia de COVID 19 și alte evenimente internaționale au avut o influență majoră asupra asistenței oficiale pentru dezvoltare (AOD)¹ acordate de România. Potrivit criteriilor OCDE, asistența oficială pentru dezvoltare este o formă de ajutor guvernamental care vizează în mod distinct promovarea dezvoltării economice și bunăstarea statelor în curs de dezvoltare.

Având în vedere cererea din ce în ce mai mare de sprijin din partea statelor care se confruntă cu provocări precum: foametea, riscul de sărăcie, conflicte interne și inter-statale și urmările acestora, asistența oficială pentru dezvoltare rămâne un mecanism esențial la nivel internațional pentru abordarea provocărilor globale. Un exemplu în acest sens este reprezentat de războiul de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei care a influențat securitatea la nivel internațional, dar mai ales la nivelul Europei, determinând un impact economic negativ asupra statelor în curs de dezvoltare. Pe acest fundal, AOD rămâne cea mai stabilă resursă externă pentru țările în curs de dezvoltare, **consolidându-le capacitatea de reziliență în fața crizelor actuale.**

Conform datelor preliminare avute la dispoziție la momentul realizării prezentei secțiuni de fundamentare a propunerii de politică publică, în anul 2021, în plan internațional, nivelul AOD-ului acordat de 23 de state membre OCDE (DAC), a crescut raportat la datele anului anterior². De cele mai multe ori, această creștere se datorează sprijinului suplimentar acordat statelor în curs de dezvoltare afectate de pandemia de COVID-19. Cele mai mari creșteri, conform datelor preliminare consultate, au fost realizate de: Italia (34,5%), Coreea (20,7%), Slovenia (19,0%), Irlanda (14,8%), Statele Unite ale Americii (14,4%), Noua Zeelandă (13,8%), Spania (12,5%), Japonia (12,1%) și Islanda (11,7%)³. Astfel, la nivel macro în termeni absoluți totalul AOD a cunoscut, în anul 2021, o creștere concretă de 4,4%, comparativ cu anul 2020, ceea ce reprezintă un nou maxim. Această performanță se datorează în special ajutorului acordat de către membrii DAC sub forma activităților de sprijinire a prevenirii și combaterii răspândirii și a efectelor pandemiei de COVID-19, în special sub forma donațiilor de vaccinuri, menite să combată inechitățile globale în privința vaccinării. Excluzându-se costurile acestor activități, valoarea totală a asistenței oficiale pentru dezvoltare a crescut, în termeni reali, cu 0,6% comparativ cu 2020⁴, conform datelor preliminare consultate.

¹ Potrivit criteriilor OCDE. Asistența oficială pentru dezvoltare este o formă de ajutor guvernamental care vizează în mod distinct promovarea dezvoltării economice și bunăstarea statelor în curs de dezvoltare.

² COVID-19 assistance to developing countries lifts foreign aid in 2021 - OECD <https://www.oecd.org/dac/covid-19-assistance-to-developing-countries-lifts-foreign-aid-in-2021-oecd.htm> accesat la 24.04.2023

³ COVID-19 assistance to developing countries lifts foreign aid in 2021 - OECD <https://www.oecd.org/dac/covid-19-assistance-to-developing-countries-lifts-foreign-aid-in-2021-oecd.htm> accesat la 24.04.2023

⁴ COVID-19 assistance to developing countries lifts foreign aid in 2021 - OECD <https://www.oecd.org/dac/covid-19-assistance-to-developing-countries-lifts-foreign-aid-in-2021-oecd.htm> accesat la 24.04.2023

Ajutorul total pentru dezvoltare acordat prin intermediul instituțiilor Uniunii Europene a scăzut cu 8,1% în termeni reali⁵, din cauza rambursărilor împrumuturilor efectuate de către sectorul privat (excluse, de către DAC, din totalul AOD acordat de actorii internaționali din motive metodologice), precum și din cauza devansării plăților aferente anului 2020, pentru oferirea unui sprijin rapid statelor destinate ca răspuns la pandemia de COVID-19). În privința eficienței și impactului asistenței pentru dezvoltare oferite de Uniunea Europeană, instituțiile acesteia⁶ au acordat, în anul 2021, asistența oficială pentru dezvoltare în valoare de 19 miliarde USD, ceea ce face din Uniunea Europeană al treilea donator mondial în termeni absoluți dintre membrii DAC (raportat la prețurile din anul 2020). În total, cele 19 state membre ale UE care sunt membre DAC, considerate împreună, au alocat 81,3 miliarde USD, ceea ce reprezintă 0,49% din VNB. Deși este semnificativă, această sumă se situează sub ținta de 0,7% stabilită de către Uniunea Europeană⁷.

Aceste rezultate vin pe fondul faptului că, în anul 2020, Uniunea Europeană a adoptat bugetul său pe termen lung (Cadrul Financiar Multianual 2021-2027) însumând 1,07 trilioane Euro, la care se adaugă cele 750 miliarde Euro din instrumentul pentru redresare economică și programul Next Generation EU, ceea ce ridică totalul disponibil la suma de 1,8 trilioane Euro⁸.

Ritmul de creștere al nivelului AOD în anul 2022 nu este unul ridicat, având în vedere diminuarea ratei de creștere a PIB-ului statelor DAC. Astfel, în 2022 nivelul AOD a fost estimat la aproximativ 204 miliarde USD, conform unei estimări OCDE, bazată pe datele preliminare aferente acestui an⁹. Creșterea înregistrată s-a dovedit a fi insuficientă, având în vedere nevoile statului ucrainean și ale refugiaților, vulnerabilitățile statelor în curs de dezvoltare importatoare de energie din Rusia și crizele alimentare etc.

În acest context, problemele punctuale pe care le întâmpină statele în curs de dezvoltare au determinat o creștere a datoriilor de stat, ceea ce ar putea exacerba cererea actuală de AOD. Consecințele indirecte ale datoriei persistente nesustenabile includ nevoi umanitare sau de dezvoltare crescute, pe care AOD ar putea fi solicitată să le satisfacă. Nu în ultimul rând, obiectivele de dezvoltare pe termen mediu și lung, precum Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă nu trebuie omise, întrucât sunt necesare eforturi substanțiale pentru a fi atinse.

⁵ *EU ODA at a standstill: It's time for action to counter the shockwaves of global crises*, <https://concordeurope.org/2022/04/12/eu-oda-at-a-standstill-its-time-for-action-to-counter-the-shockwaves-of-global-crises/> 12.04.2022, accesat 17.01.2024.

⁶ Noțiune în care sunt incluse atât Comisia Europeană, cât și Banca Europeană de Investiții (chiar dacă aceasta din urmă, deși înzestrată cu personalitate juridică, nu reprezintă o instituție a Uniunii Europene în sensul art. 13 din TUE).

⁷ Conform *** *ODA Funding trends*, https://donortracker.org/donor_profiles/eu, accesat 17.01.2024.

⁸ Conform *** *ODA Funding trends*, https://donortracker.org/donor_profiles/eu, accesat 17.01.2024.

⁹ ODA Levels in 2022 – preliminary data Detailed summary note, OECD, Paris, 12.04.2023

<https://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/ODA-2022-summary.pdf> accesat la 12.01.2024

România își situează eforturile în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare în contextul mai larg al contribuției la îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, în corelare cu obiectivele politicii externe, și în baza unui document strategic - Programul multianual strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, care se actualizează la fiecare patru ani. Instrumentul operațional asociat Programului multianual strategic este Planul anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Programul multianual strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară 2024-2027 reprezintă cel de-al doilea document strategic prin care sunt stabilite obiectivele generale și specifice de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară ale României pe termen mediu și lung. Proiectul acestuia a fost elaborat de MAE, cu consultarea Comitetului consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară și se află în curs de aprobare la momentul elaborării actualei propuneri.

Activitatea României în materie de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară în perioada 2024-2027 va reprezenta o continuare naturală a eforturilor țării noastre de consolidare a profilului de donator în domeniu, derulate anterior și va fi fundamentată pe evoluțiile recente în plan internațional, precum și pe experiența dobândită din implementarea Programului multianual strategic privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară în perioada 2020-2023 și a Planurilor anuale de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară din ultimii ani.

Prezenta propunere de politică publică, fundamentată pe o metodologie mixtă (a se vedea Caseta 1) constituie unul din rezultatele proiectului „Dezvoltarea capacității României ca stat donator de asistență oficială pentru dezvoltare și asistență umanitară—instrument integrat RoAID: planificare, dezvoltare, implementare și evaluare”, cod SIPOCA 868/ cod SMIS 135024.¹⁰

¹⁰ Proiect implementat de Ministerul Afacerilor Externe în parteneriat cu Agenția de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare (RoAid) și Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA).

Caseta 1. Metodologie

Procesul de elaborare a politicii publice în domeniul *cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară* s-a sprijinit pe un **instrumentar metodologic cu o componentă cantitativă**, respectiv, **calitativă**, precum și pe **concluziile analizelor derulate pentru realizarea livrabilelor** elaborate în cadrul proiectului Dezvoltarea capacității României ca stat donator de asistență oficială pentru dezvoltare și asistență umanitară – instrument integrat RoAID: planificare, dezvoltare, implementare și evaluare, cod SIPOCA 868/ cod SMIS 135024.

Principalele **tehnici și instrumente metodologice** utilizate au fost **chestionarul și analiza documentelor**¹¹. Totodată, alte date și informații de profil pentru fundamentarea și elaborarea politicii publice au provenit din studii, cercetări, baze de date naționale și internaționale de referință. Principalele documente de politică publică și acte juridice incidente problematicei prezentei politici publice se regăsesc în Anexa nr. 1.

Direcțiile de cercetare și analiză au fost completate și îmbunătățite prin includerea observațiilor, comentariilor și propunerilor avansate pe marginea documentelor realizate de grupul de experți selectați pentru elaborarea politicii publice, în cadrul ședințelor de lucru.

În procesul de fundamentare și elaborare a politicii publice sunt introduse și respectate o serie de principii orizontale ale Uniunii Europene precum *egalitatea de gen, nediscriminarea, poluatorul plătește, utilizarea eficientă a resurselor, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice și reziliența la dezastre* cu scopul asigurării sustenabilității acțiunilor subsumate prezentei politici publice.

¹¹ Pentru culegerea datelor au fost proiectate/utilizate instrumente precum: *Cartografierea inițiativelor de asistență oficială pentru dezvoltare (AOD)*.

1.1. Cadrul programatic internațional incident cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară.

La nivel general, ansamblul izvoarelor de drept internațional, de drept ale Uniunii Europene și de drept intern aplicabil cooperării în domeniul dezvoltării se prezintă sub forma unui sistem concentric alcătuit din izvoare de drept internațional (a căror forță juridică variază de la acorduri internaționale la practici și instrumente de tip soft-law), din izvoare de drept al Uniunii Europene și din reglementări naționale.

Între toate aceste elemente ale unor ordini juridice diferite, dar interconectate, există numeroase corelații, la baza cărora stă voința politică a Uniunii și a statelor membre de a se alinia la obiectivele și procedurile în materie de cooperare în domeniul dezvoltării agreeate de statele membre ale Organizației Națiunilor Unite și aprobate în cadrul Adunării Generale a acestei organizații fundamentale pentru funcționarea dreptului și relațiilor internaționale.

Furnizorii de cooperare pentru dezvoltare s-au angajat, printr-o serie de acorduri internaționale, să își construiască portofoliile pe prioritățile de dezvoltare ale partenerilor lor, prin alinierea în jurul obiectivelor de dezvoltare durabilă, concrete și tangibile, ale țărilor în curs de dezvoltare.

Unul dintre documentele relevante din punct de vedere programatic este reprezentat de *Declarația Mileniului*¹², care stabilește faptul că reprezentanții statelor membre ale ONU sunt responsabili față de popoarele lumii, în special cele mai vulnerabile, cu un accent aparte pentru protejarea și susținerea copiilor statelor lumii, văzuți ca „depozitari ai viitorului”. Statele membre ale Adunării Generale a ONU se angajează „să nu precupețească nici un efort pentru a-i elibera pe bărbații, femeile și copiii întregii Planete de condițiile abjecte și dezumanizante ale sărăciei extreme, cărora mai mult de un miliard dintre ei le sunt expuși”, prin crearea unui „sistem multilateral comercial și financiar internațional deschis, echitabil, bazat pe reguli, predictibil și nediscriminatoriu”¹³.

Un alt instrument relevant este așa-numitul *Consens de la Monterrey*¹⁴. Încă din debutul acestuia¹⁵, documentul în cauză reliefează angajamentul reprezentanților statelor reunite în cadrul Conferinței, respectiv acelea de a aborda provocările finanțării pentru dezvoltare pe plan mondial

¹² Adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 55/2/08.09.2000, <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/united-nations-millennium-declaration> accesat la 17.01.2024.

¹³ Declarația Mileniului, Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 55/2/08.09.2000, <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/united-nations-millennium-declaration> accesat la 17.01.2024.

¹⁴ Exprimat în Raportul Conferinței Internaționale privind Finanțarea pentru Dezvoltare, desfășurată la Monterrey, în Mexic, între 18-22 martie 2002, disponibil la https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_CONF.198.11.pdf, accesat la 22.03.2022 (în continuare, *Consensul de la Monterrey*).

¹⁵ Consensul de la Monterrey, Paragraful 1.

și în special în țările în curs de dezvoltare. De asemenea, reprezentanții statelor participante precizează și obiectivele asupra cărora au ajuns la un consens, după cum urmează: eradicarea sărăciei, obținerea unei creșteri economice sustenabile și promovarea dezvoltării durabile, ca parte a tendinței spre un sistem economic global în totalitate incluziv și echitabil.

Atingerea acestor obiective, precum și a celor conținute în *Declarația Mileniului* (pe care *Consensul de la Monterrey* o completează), reclamă, în viziunea reprezentanților statelor semnatare ale Consensului, un nou model de parteneriat între statele dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Ca urmare, statele în cauză își asumă necesitatea unor politici adecvate, a instituirii bunei guvernări și domniei legii la toate nivelurile, precum și angajamentul de a mobiliza resurse naționale, de a atrage fluxuri internaționale de capital, de a promova schimburile comerciale internaționale ca motor al dezvoltării, de a extinde nivelul finanțării internaționale și cooperării tehnice pentru dezvoltare, de a promova o abordare sustenabilă a finanțării datoriei publice (inclusiv în ceea ce privește reamortizarea datoriilor externe) și de a întări coerența și consistența sistemelor monetare, financiare și comerciale internaționale¹⁶.

Consensul evidențiază, de asemenea, o serie de linii directoare pentru creșterea eficienței asistenței oficiale pentru dezvoltare (AOD), precum¹⁷:

- armonizarea procedurilor operaționale ale statelor donatoare și statelor beneficiare la cel mai înalt standard, pentru reducerea costurilor tranzacționale și pentru flexibilizarea distribuirii AOD, luând în calcul nevoile specifice de dezvoltare și obiectivele urmărite;
- sprijinirea și potențarea eforturilor și inițiativelor existente, inclusiv cele ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică;
- dezvoltarea capacității de absorbție și a managementului financiar al statelor destinate, în vederea utilizării asistenței pentru promovarea folosirii celor mai potrivite instrumente de asistență, adaptate nevoilor statelor în curs de dezvoltare și luând în considerare nevoia de predictibilitate a resurselor, incluzând mecanisme de sprijin bugetar, acolo unde se identifică această necesitate și într-o deplină abordare consultativă;
- utilizarea cadrelor de dezvoltare deținute și coordonate de statele în curs de dezvoltare și care includ strategii de reducere a sărăciei, ca vehicule pentru acordarea de asistență, la cerere;
- întărirea contribuției statelor destinate la elaborarea schemelor de asistență, inclusiv în ceea ce privește programele de asistență tehnică, și îmbunătățirea utilizării eficiente a resurselor locale de asistență;

¹⁶ Consensul de la Monterrey, Paragrafele 3 și 4.

¹⁷ Consensul de la Monterrey, Paragraful 43.

- promovarea utilizării AOD pentru a genera finanțări suplimentare pentru dezvoltare, precum investițiile străine, comerțul și resursele locale;
- întărirea cooperării triunghiulare, incluzând statele cu economii în tranziție, și a cooperării Sud-Sud, ca instrumente de asistență;
- îmbunătățirea direcționării AOD către destinatarii cei mai săraci, coordonarea asistenței și evaluarea rezultatelor.

Aceste orientări sunt completate de ținte cantitative pe care statele donatoare se obligă să le atingă, respectiv acordarea de 0,7% din venitul național brut (VNB) reprezentând AOD pentru țările în curs de dezvoltare și între 0,15 și 0,20% din VNB pentru țările cel mai puțin dezvoltate¹⁸.

În 2015, în cadrul celei de-a treia Conferințe internaționale pentru finanțarea dezvoltării, desfășurată la Addis Abeba, a fost adoptată *Agenda pentru Acțiune de la Addis Abeba*. Documentul cuprinde o abordare ambițioasă, comprehensivă, holistică și transformativă a cooperării pentru dezvoltare, în sensul în care aceasta trebuie să combine diverse mijloace de implementare și să integreze dimensiunile economică, socială și de mediu ale dezvoltării durabile. O asemenea abordare trebuie susținută de instituții eficiente, responsabile și incluzive, de politici pertinente și de o bună guvernare la toate nivelurile¹⁹.

În același an, 2015, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat documentul *Transformarea lumii noastre: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă*²⁰, denumită în continuare *Agenda 2030*. Documentul își asumă descendența ideatică din celelalte surse analizate (de la *Declarația Mileniului* la *Agenda de la Addis Abeba*) și continuarea obiectivelor stabilite în acestea²¹.

Statele semnatare își reiterează angajamentul de a pune capăt „tuturor formelor și dimensiunilor sărăciei și foametei și de a asigura că toți oamenii își pot dezvolta și valorifica potențialul în condiții de egalitate și demnitate și într-un mediu sănătos”²².

Date fiind aceste obiective, pentru îndeplinirea lor, statele în cauză își afirmă decizia de a mobiliza „mijloacele necesare pentru punerea în aplicare a acestei agende, prin revitalizarea parteneriatului

¹⁸ Consensul de la Monterrey, Paragraful 42.

¹⁹ Asumată de către Adunarea Generală a ONU prin Rezoluția nr. 69/313 din 27.07.2015, https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_69_3_13.pdf, accesat la 17.01.2024.

²⁰ Aprobată de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite prin Rezoluția nr. 70/1 din 21.08.2015, Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development [Transformarea lumii noastre: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă] https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_70_1_E.pdf accesat la 17.01.2024 (în continuare, *Transformarea lumii noastre: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă*).

²¹ Transformarea lumii noastre: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă.

²² Transformarea lumii noastre: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, Preambul.

global pentru dezvoltare durabilă, bazat pe un spirit de solidaritate globală consolidată, care se axează în special pe nevoile celor mai sărace și mai vulnerabile persoane și presupune participarea tuturor țărilor, a tuturor părților interesate și a tuturor oamenilor”²³.

Pentru realizarea obiectivelor Agendei 2030, semnatarii subliniază faptul că finanțarea publică internațională este extrem de importantă în ceea ce privește completarea eforturilor deja depuse de către state în vederea mobilizării resurselor publice pe plan intern, mai ales în ceea ce privește statele mai sărace și mai vulnerabile, care dispun de resurse interne limitate²⁴.

Pentru atingerea nevoilor de finanțare, Agenda face trimitere la finanțarea publică internațională, inclusiv de tip AOD, datorită importanței acesteia „pentru facilitarea mobilizării unor resurse suplimentare din alte surse publice și private”²⁵. Se reiterează totodată angajamentul furnizorilor de AOD, stabilit prin *Consensul de la Monterrey*, „inclusiv angajamentul multor țări dezvoltate de a atinge obiectivul constând în alocarea unui procent de 0,7% din VNB pentru AOD oferită țărilor în curs de dezvoltare și a unui procent de 0,15% până la 0,2% din VNB pentru AOD oferită țărilor cel mai puțin dezvoltate”²⁶.

Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) cuprinse în Agenda 2030 oferă o abordare integrată în domeniul cooperării pentru a obține rezultate de dezvoltare durabilă, respectiv²⁷:

- eradicarea sărăciei în toate formele sale, pretutindeni;
- eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile;
- asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă;
- asigurarea unei educații echitabile, favorabile incluziunii și de calitate și promovarea posibilităților de învățare pe tot parcursul vieții, pentru toți;
- realizarea egalității de gen și emanciparea tuturor femeilor și fetelor;
- asigurarea accesului tuturor la serviciile de distribuire a apei și de salubritate și gestionarea durabilă a acestora;
- asigurarea accesului tuturor la servicii energetice fiabile, durabile, moderne și la prețuri accesibile;
- promovarea unei creșteri economice susținute, favorabile incluziunii și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă, precum și a unor condiții de muncă decente pentru toți;

²³ Transformarea lumii noastre: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, Preambul.

²⁴ Transformarea lumii noastre: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, Paragraful 43.

²⁵ Transformarea lumii noastre: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, Paragraful 43.

²⁶ Transformarea lumii noastre: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, Paragraful 43.

²⁷ Transformarea lumii noastre: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, Obiectivele de dezvoltare durabilă, p.14.

- dezvoltarea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării incluzive și durabile și încurajarea inovării;
- reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări;
- dezvoltarea unor orașe și așezări umane favorabile incluziunii, sigure, reziliente și durabile;
- asigurarea unor modele de consum și producție durabile;
- luarea de măsuri urgente pentru a combate schimbările climatice și impactul acestora;
- conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă;
- protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și inversarea procesului de degradare a solului și stoparea declinului biodiversității;
- promovarea unor societăți pașnice și favorabile incluziunii, pentru o dezvoltare durabilă, asigurarea accesului tuturor la justiție și crearea unor instituții eficiente, responsabile și favorabile incluziunii, la toate nivelurile;
- consolidarea mijloacelor de punere în aplicare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

La nivel Uniunii Europene cadrul aplicabil în domeniul cooperării pentru dezvoltare este cuprins de dispozițiile art. 208 și urm. din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), care stabilesc că „Politica Uniunii în domeniul cooperării pentru dezvoltare se desfășoară cu respectarea principiilor și a obiectivelor acțiunii externe a Uniunii”, sens în care, este statuat faptul că „politica de cooperare pentru dezvoltare a Uniunii și politicile statelor membre se completează și se susțin reciproc”. În acest scop, pe de o parte „obiectivul principal al politicii Uniunii în acest domeniu îl reprezintă reducerea și, în cele din urmă, eradicarea sărăciei” și, pe de alta, că „Uniunea ține seama de obiectivele cooperării pentru dezvoltare la punerea în aplicare a politicilor care pot afecta țările în curs de dezvoltare”, deziderate care vin în concordanță cu obiectivele izvoarelor analizate în cadrul secțiunii referitoare la actele de drept internațional public aplicabil domeniului asistenței oficiale pentru dezvoltare. O nouă confirmare a celor mai sus exprimate este oferită și de cuprinsul alineatului (2) al art. 208 din TFUE, care precizează că „Uniunea și statele membre își respectă angajamentele și țin seama de obiectivele pe care le-au acceptat în cadrul Organizației Națiunilor Unite și al altor organizații internaționale competente”. Dincolo de tratat, documentele programatice²⁸ stabilesc coordonarea acțiunilor întreprinse de Uniunea Europeană și de statele

²⁸ Noul Consens European privind Dezvoltarea (2017), Acordul de la Cotonou, Cadrul post-Cotonou, Noua Agendă Strategică (2019-2024) a Consiliului European.

membre în domeniul asistenței pentru dezvoltare și alinierea obiectivelor la cele ale Agendei 2030.

Astfel, *Noul Consens European privind Dezvoltarea* cuprinde o serie de priorități, angajamente și declarații de intenție referitoare la²⁹:

- Oameni: eradicarea sărăciei, accesul la apă, „sănătatea la nivelul tuturor politicilor”, educație de calitate, protecția copiilor, atenție la nevoile specifice ale persoanelor cu handicap, promovarea drepturilor tinerilor, promovarea drepturilor fetelor și femeilor, egalitate de gen, promovarea drepturilor sexuale și reproductive, reducerea inegalităților, abordarea cauzelor profunde ale migrației și consolidarea migrației drept componentă-cheie a dialogului de politică externă;
- Planeta: tranziția către o economie circulară și creștere economică ecologică, combaterea exploatarei forestiere ilegale, protecția și refacerea ecosistemelor marine, integrarea tuturor aspectelor legate de mediu și climă în strategiile de cooperare pentru dezvoltare, abordarea sărăciei energetice, eliminarea treptată a subvențiilor pentru combustibili fosili, sprijinirea tranzițiilor către economii rezistente la schimbări climatice;
- Prosperitatea: crearea de locuri de muncă decente (în special pentru tineri și femei) și o creștere durabilă bazată pe incluziune, creșterea gradului de implicare a microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii în implementarea de acțiuni în favoarea dezvoltării, colaborare cu sectorul privat (cu un rol important pentru Planul european de investiții externe), crearea unui mediu de afaceri favorabil întreprinderilor în țările în curs de dezvoltare, promovarea impozitării progresive, promovarea ajutorului pentru comerț, promovarea comerțului și integrării regionale, promovarea mobilizării resurselor private pentru dezvoltare, promovarea dialogului social, susținerea tranziției către economia formală, investiții în agricultură durabilă, sprijinirea economiei digitale, sprijinirea dezvoltării infrastructurii de mobilitate și clădiri durabile, promovarea dezvoltării urbane durabile în conformitate cu Noua agendă urbană a ONU;
- Pacea: promovarea instituțiilor responsabile și transparente, a guvernancei democratice, a unor sisteme de justiție eficiente, transparente și independente, abordarea cauzelor primare ale sărăciei, conflictelor, fragilității și strămutării forțate, utilizarea cooperării pentru dezvoltare pentru gestionarea și facilitarea soluționării conflictelor, reducerea nevoilor umanitare în scopul unei păci durabile, reforma sectorului de securitate, prevenirea și

²⁹ The New European Consensus On Development ‘Our World, Our Dignity, Our Future’ [Noul Consens European privind Dezvoltarea „Lumea noastră, demnitatea noastră, viitorul nostru“], 2017, https://international-partnerships.ec.europa.eu/system/files/2019-09/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf accesat la 17.01.2024,

intervenția în ceea ce privește violența sexuală și pe criterii de gen, consolidarea rezilienței, parteneriate solide cu țările de origine, tranzit și destinație a migranților;

- Parteneriat: promovarea și apărarea unui spațiu în care toți actorii implicați în procesul de dezvoltare să poată opera, o mai bună colaborare între UE și statele membre, coordonarea și elaborarea de poziții comune în cadrul forurilor internaționale, consolidarea programării în comun, punerea în aplicare în comun a sprijinului acordat de UE și statele membre care să includă părțile implicate, punerea în comun a resurselor UE și statelor membre, promovarea de dialoguri guvernamentale deschise cu părțile interesate, consolidarea capacității țărilor în curs de dezvoltare de a pune în aplicare Agenda 2030, sprijinirea reformelor privind transparența, responsabilitatea și descentralizarea, parteneriate mai puternice cu sectorul privat, societatea civilă, sindicate, patronate, organizații multilaterale/regionale și mediul academic, direcționarea cooperării pentru dezvoltare a UE și statelor membre în funcție de nevoi și impact, combinarea cooperării politice, de securitate, economică, științifică, tehnologică și financiară, în funcție de caz, parteneriate centrate pe dialog privind politicile publice și reforma, acorduri, cadre, strategii, parteneriate și politici regionale călăuzite de Noul Consens.

Acordul de Parteneriat dintre Uniunea Europeană și Organizația Statelor din Africa, Zona Caraibilor și Pacific, semnat la Cotonou în anul 2000, reprezintă fundamentul cooperării dintre Bruxelles și cele 79 de țări din A.C.P.³⁰. Acordul de la Cotonou a fost încheiat pentru o durată de douăzeci de ani, dar aplicabilitatea sa a fost prelungită până la încheierea unui nou acord de parteneriat. Noul cadru juridic pentru relațiile UE cu cele 79 de țări (printre care se numără 47 de țări din Africa, 16 din zona Caraibilor și 15 din Pacific, precum și Republica Maldivelor) a fost semnat de UE la data de 15 noiembrie 2023³¹. Documentul stabilește o serie de priorități strategice în domeniile: drepturile omului, democrația și guvernanta; pacea și securitatea; dezvoltarea umană și socială; durabilitatea mediului și schimbările climatice; creșterea și dezvoltarea economică durabilă și favorabilă incluziunii; migrația și mobilitatea. După semnare, Acordul post-Cotonou a devenit Acordul din Samoa care reprezintă astfel, cadrul general pentru relațiile UE cu țări din Africa, zona Caraibilor și Pacific³².

Mecanismul principal de care Uniunea Europeană dispune în domeniul cooperării pentru dezvoltare este Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare

³⁰ Pentru mai multe informații: Cotonou Agreement [Acordul de la Cotonou], 2000, <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/cotonou-agreement.html> accesat la 17.01.2024.

³¹ Pentru mai multe informații: Post-Cotonou Agreement [Acordul Post-Cotonou] <https://www.consiliul.europa.eu/en/policies/cotonou-agreement/> accesat la 17.01.2024.

³² Pentru mai multe informații: Post-Cotonou Agreement [Acordul Post-Cotonou] <https://www.consiliul.europa.eu/en/policies/cotonou-agreement/> accesat la 17.01.2024.

internațională (NDICI – Global Europe). Mecanismul a fost adoptat de Consiliu și Parlamentul European și este în vigoare începând cu anul 2021.

Regulamentul NDICI³³ stabilește pentru perioada 2021-2027 cadrul de programare financiară a eforturilor întreprinse de Uniunea Europeană în domeniul AOD. Prin NDICI se urmărește promovarea unei abordări integrate, strategice în utilizarea bugetului extern al Uniunii dedicat pentru activitățile de AOD, urmărind să adreseze provocările actuale și viitoare, precum migrația, schimbările climatice, drepturilor omului și stabilitatea în vecinătatea UE. Pe lângă adresarea provocărilor menționate, instrumentul își propune să consolideze rolul de actor global al Uniunii Europene. NDICI dispune de un buget total de 79.5 miliarde de euro.

Revenind la nivel internațional, trebuie menționate eforturile Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) în domeniul AOD. OCDE reprezintă forul interguvernamental care oferă consiliere guvernelor cu privire la politica în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare. Începând cu anul 1960, Comitetul de Asistență pentru Dezvoltare (CAD) al OCDE a reunit donatori importanți pentru a elabora noi strategii de cooperare pentru dezvoltare. Iar începând cu anii 2000 CAD a înaintat propuneri de implicare a donatorilor în dezvoltarea statelor fragile, prin organizarea de forumuri la nivel înalt, cum a fost cel de la Roma (2003), Paris (2005), Accra (2008) sau de la Busan (2011).

CAD OCDE a formulat o serie de orientări și recomandări³⁴ pentru donatorii de asistență oficială pentru dezvoltare. Aceste orientări au în vedere maximizarea impactului activităților de AOD în funcție de actorii implicați și de domeniul în care se derulează, modalități de optimizare a politicilor naționale în domeniul AOD, recomandări de instrumente financiare etc.

³³ „Regulation (EU) 2021/947 of the European Parliament and of the Council of 9 June 2021 Establishing the Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument – Global Europe, Amending and Repealing Decision No 466/2014/EU of the European Parliament and of the Council and Repealing Regulation (EU) 2017/1601 of the European Parliament and of the Council and Council Regulation (EC, Euratom) No 480/2009 (Text with EEA Relevance)”, 209 OJ L § (2021) [REGULAMENTUL (UE) 2021/947 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iunie 2021 de instituire a Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională - „Europa globală”, de modificare și abrogare a Deciziei nr. 466/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) 2017/1601 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 480/2009 al Consiliului], <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj/eng> accesat la 17.01.2024.

³⁴ OECD. OECD Council recommendations [Recomandările Consiliului OEDC].

<https://www.oecd.org/environment/tools-evaluation/oecd-council-recommendations.htm>, accesat la 17.01.2024.

1.2. Cadrul programatic național incident cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Potrivit normelor constituționale³⁵ și legale³⁶ în vigoare, Guvernul României are rolul de a asigura realizarea **politicii interne și externe a țării**.

Cooperarea internațională pentru dezvoltare este integrată politicii externe a României, **acordarea de asistență oficială pentru dezvoltare** statelor în curs de dezvoltare, aflate pe **lista³⁷ Comitetului de Asistență pentru Dezvoltare (DAC) al OCDE, în calitate de state beneficiare AOD**, realizându-se atât printr-o **politică proprie**, cât și prin **asocierea la politica și eforturile financiare ale UE în materie**.

După aderarea la Uniunea Europeană, România a devenit exclusiv donator de asistență oficială pentru dezvoltare și s-a alăturat țărilor donatoare care și-au asumat angajamentele internaționale de AOD privind alocarea a 0,33% din VNB activităților de AOD, până în anul 2030³⁸.

În acest context, Ministerul Afacerilor Externe (MAE) a primit responsabilitatea elaborării, implementării și coordonării politicii naționale de cooperare internațională pentru dezvoltare, împreună cu instituțiile publice cu atribuții în domeniu.

Totodată, **România deține, din anul 2018, statutul de participant în cadrul DAC/OCDE** - principalul for internațional al furnizorilor de asistență oficială pentru dezvoltare, cu atribuții în evaluarea periodică a programelor de cooperare pentru dezvoltare ale membrilor săi, precum și în diseminarea bunelor practici în domeniu.

În prezent, acțiunile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară finanțate din bugetul de stat al României, cadrul programatic și instituțional, cadrul de finanțare și implementare în domeniul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară sunt reglementate de Legea nr. 213/2016 *privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară*.

Adoptarea acestei legi a reprezentat, astfel, o etapă importantă pentru **statuarea distinctă a politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare în cadrul politicii externe a statului**

³⁵ Art. 102 din Constituția României din anul 1991, revizuită în anul 2003.

³⁶ Art. 14 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

³⁷ Lista DAC cuprinde statele eligibile pentru a beneficia de asistență oficială pentru dezvoltare. Aceste state sunt cele cuprinse în categoriile: state cel mai puțin dezvoltate, state cu venituri mici și state cu venituri medii. A se vedea mai mult Lista D.A.C. în vigoare la adresa <https://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/development-finance-standards/dac-list.htm>, accesat la 17.01.2024.

³⁸ La Consiliul European din luna mai 2015, statele membre care au aderat la UE înainte de anul 2002 și-au asumat angajamentul colectiv de a crește nivelul AOD la un quantum de 0,70% din VNB, până în anul 2030, iar pentru celelalte state membre (inclusiv România) angajamentul asumat prevede alocarea a 0,33% din VNB, https://www.consiliul.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/122163.pdf, accesat la 17.01.2024.

român, a principiului coerenței politicilor pentru dezvoltare (art. 5 din Legea nr. 213/2016), precum și a unui cadru solid de planificare, monitorizare și evaluare, delimitat de **Programul multianual strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară** (denumit, în continuare, **Programul**)³⁹ și **Planul anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară** (denumit, în continuare, **Planul**).⁴⁰

Cadrul național de planificare, monitorizare și evaluare

Eforturile depuse de România la nivelul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare urmăresc respectarea criteriilor și standardelor CAD OCDE. În prezent, România se află în procesul de aderare la OCDE, fiind stabilită o foaie de parcurs în acest sens⁴¹ care menționează angajarea CAD-OCDE într-un dialog structurat cu România în perioada procesului de aderare pentru a discuta tema aderării la Comitet. Aceasta implică optimizarea legislației în domeniul AOD cu accent pe crearea instrumentelor necesare consolidării rolului MAE de coordonator al politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară. Pe de altă parte, se are în vedere îmbunătățirea instrumentelor de monitorizare și evaluare a activităților derulate prin Agenția de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare și prin alte instituții care fac parte din sistemul național de AOD.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 213/2016, MAE a elaborat, în anul 2020, **primul document strategic de stabilire și planificare a obiectivelor generale și specifice de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară ale României pe termen mediu**, intitulat „Programul multianual strategic privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară în perioada 2020-2023” (denumit, în continuare, Programul 2020-2023).⁴² Continuarea coerentă a planificării strategice în materie de asistență oficială pentru dezvoltare și asistență umanitară se va realiza prin „Programul multianual strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară 2024-2027”.

Încă din Programul 2020-2023 se statuează drept **obiectiv strategic global** al României în domeniul cooperării pentru dezvoltare, având la bază angajamentele internaționale în materie de

³⁹ Programul multianual strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară reprezintă documentul strategic de stabilire și planificare a obiectivelor generale și specifice de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară ale României pe termen mediu și lung.

⁴⁰ Planul anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară reprezintă documentul de planificare a activităților României în cadrul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară pentru anul aferent exercițiului financiar.

⁴¹ OECD. ROADMAP FOR THE OECD ACCESSION PROCESS OF ROMANIA, 2022. <https://www.oecd.org/mcm/Roadmap-OECD-Accession-Process-Romania-EN.pdf>, accesat la 17.01.2024

⁴² Aprobat prin HG nr. 995/2020 pentru aprobarea Programului multianual strategic privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară în perioada 2020-2023.

cooperare pentru dezvoltare, *eradicarea sărăciei extreme*, prin **promovarea securității și prosperității**, prin intermediul unor **parteneriate eficiente cu țările beneficiare**, în vederea **susținerii propriilor lor obiective de dezvoltare**. Din această perspectivă, **cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară, a devenit un instrument esențial de politică externă**, cu implicații pentru securitatea și dezvoltarea economică a României și pentru obiectivele sale de politică externă.

Programul 2020-2023

Prin Programul 2020-2023 România a urmărit *consolidarea democrației și a statului de drept, respectarea drepturilor omului, pacea și securitatea, dezvoltarea economică durabilă, combaterea efectelor schimbărilor climatice și creșterea rezilienței în statele mai puțin dezvoltate*. Programul a ținut cont de inițiativele globale și europene în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și principiile și criteriile OCDE privind AOD. De asemenea, Programul 2020-2023 a fost racordat la *Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (SNDDR 2030)*⁴³, la *Planul global privind răspunsul umanitar în contextul COVID-19*⁴⁴, precum și la *Inițiativa Echipa Europa*⁴⁵.

Prin acest document au fost stabilite cinci **priorități tematice de acțiune**: guvernanta și societățile incluzive; consolidarea statului de drept, inclusiv prin intensificarea luptei împotriva corupției și a altor forme grave de criminalitate; pacea și securitatea; dezvoltarea economică durabilă; educația și promovarea tinerilor. Concomitent, acest document de planificare a instituit următoarele **teme transversale**: *schimbările climatice, drepturile omului, egalitatea de gen și buna guvernare*.

Documentul a stabilit drept priorități geografice regiunea extinsă a Mării Negre, Balcanii de Vest, Africa de Nord și Orientul Mijlociu, Africa Subsahariană, Asia Centrală și Asia de Sud-Est, Caraibi, precum și statele insulare mici în curs de dezvoltare din Pacific⁴⁶.

⁴³ Document programatic adoptat prin HG. nr. 877/2018 *privind adoptarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030*.

⁴⁴ A se vedea în acest sens, <https://reliefweb.int/report/world/global-humanitarian-response-plan-covid-19-progress-report-final-progress-report-22>.

⁴⁵ Inițiativa Echipa Europa combină resurse din partea UE, a statelor sale membre și a unor instituții financiare, în special Banca Europeană de Investiții și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Mai mult, la adresa <https://www.consiliul.europa.eu/ro/policies/coronavirus/global-solidarity/>.

⁴⁶ Programul multianual strategic privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară 2020-2023, p. 17

Programul 2024-2027

Pornind de la experiența acumulată și lecțiile învățate din implementarea Programului 2020-2023 „Programul multianual strategic de cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară 2024-2027” (Programul 2024-2027) propune o continuare a eforturilor realizate în cadrul anterior și o abordare bazată pe eficientizarea impactului inițiativelor susținute de România prin mecanismul național de AOD.

La fel ca în cadrul anterior, prin noul Program sunt subliniate eforturile României de a asigura o finanțare coerentă și eficace a politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, având în vedere angajamentele de îndeplinire a obiectivului de alocare a 0,33% din Venitul Național Brut pentru asistența oficială pentru dezvoltare. Mai mult, România își propune să contribuie la îndeplinirea obiectivului prioritar al UE de a furniza până în 2030, împreună cu celelalte state membre UE, 0,20% din Venitul Național Brut sub formă de asistență oficială pentru dezvoltare în țările cel mai puțin dezvoltate.

Lecțiile învățate în urma implementării Programului 2020-2023 au fost introduse în noul cadru. Astfel, se are în vedere creșterea gradului de flexibilitate în cooperarea internațională pentru dezvoltare, mai ales în condițiile existenței unei multitudini de crize suprapuse, cu efecte pe termen scurt, mediu și lung. Activitățile de AOD derulate de România trebuie să asigure un răspuns ferm și concret la provocările globale și regionale și să fie concepute de o manieră predictibilă pentru a putea contribui constant la ameliorarea efectelor crizelor cu care se confruntă statele partenere.

Obiectivul strategic global al României, prevăzut de Programul 2024-2027 este de a contribui la eradicarea sărăciei extreme. Sunt stabilite statele partenere ale României în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară pe baza următoarelor categorii: țările cel mai puțin dezvoltate; țările cu venituri mici și țările cu venituri medii.

Regiunile de interes pentru acțiunea României în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară în perioada 2024-2027 sunt: regiunea extinsă a Mării Negre, Balcanii de Vest, Africa și Orientul Mijlociu. Țările spre care se intenționează orientarea cu prioritate a activităților în domeniu sunt: Republica Moldova, Ucraina, Georgia, Republica Serbia, Republica Albania, Statul Palestina, Republica Islamică Mauritania, Republica Unită Tanzania, Republica Senegal și Republica Federală Democratică a Etiopiei.

Programul 2024-2027 propune trei priorități tematice. Acestea sunt parte a angajamentului României de implementare a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă în plan internațional. Prima prioritate se referă la dezvoltarea instituțională, în timp ce a doua la tranziția verde, iar a treia are în vedere dezvoltarea umană a populațiilor partenerilor de dezvoltare, pentru îndeplinirea propriilor obiective de dezvoltare.

Abordarea noului Program are în vedere și o serie de teme transversale care se intersectează la nivelul tuturor proiectelor și programelor României de cooperare internațională pentru dezvoltare. Aceste tematici coincid, în principal, cu obiectivele asumate în calitate de membru al Consiliului ONU pentru Drepturile Omului pentru perioada 2023-2025. Este vorba de: drepturile omului și libertăți fundamentale; egalitatea de gen și combaterea discriminării.

Având în vedere că nevoile umanitare au atins un nivel record în ultimii ani, din cauza conflictelor apărute recent, impactul din ce în ce mai vizibil al schimbărilor climatice și al provocărilor de mediu, urgențele sanitare și guvernanta deficitară, Programul 2024-2027 pune un accent deosebit pe componenta de asistență umanitară.

România își propune să dea un nou impuls politicii sale în domeniul asistenței umanitare, astfel încât să poată aborda nevoile umanitare tot mai mari într-un mod mai eficient și, de asemenea, să sprijine crearea unui mediu mai favorabil furnizării de ajutor umanitar principal. Din această perspectivă, asistența umanitară a României se fundamentează pe o bază juridică solidă și pe un set de principii de bază și obiective comune și va continua să fie ghidată cu strictețe de principiile umanitare universale ale umanității, neutralității, imparțialității și independenței, așa cum sunt consacrate acestea în dreptul internațional.

În egală măsură, răspunsul umanitar al României va continua să respecte principiul de „a nu face rău” populațiilor afectate și mediului și va asigura o abordare adaptată la situațiile de conflict, astfel încât să nu amplifice accidental conflictele.

Se propune asigurarea coerenței și complementarității între asistența umanitară, asistența oficială pentru dezvoltare și acțiunile de consolidare a păcii prin viitoarea aliniere la Recomandarea privind triplul nex asistență umanitară - asistență oficială pentru dezvoltare - pace. În centrul acestei sinergii se va afla scopul primar de a reduce în mod eficient nevoile, riscurile și vulnerabilitățile populațiilor afectate, sprijinind eforturile privind prevenția. În acțiunile sale România va ține cont de complementaritatea domeniilor umanitar și protecție civilă, atât în ceea ce privește prevenția și pregătirea pentru situații de urgență, cât și în intervenția post-criză.

Printre instrumentele de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară identificate în Program se enumeră asistența bilaterală, asistența multilaterală, cooperarea cu instituțiile publice din România, cooperarea cu societatea civilă, mediul academic și privat, precum și cooperarea triunghiulară.

Cooperarea instituțiilor publice din România constituie un aspect important care contribuie la eficiența politicii României în domeniul AOD. Ministerul Afacerilor Externe, prin calitatea de coordonator al politicii va asigura implementarea Programului de către autoritățile publice locale și centrale care desfășoară acțiuni de AOD. În același timp MAE va încuraja utilizarea de către autoritățile administrației publice centrale și locale a viitoarei platforme digitale integrate. Acest

lucru conduce la o informare în timp real asupra proiectelor de cooperare internațională pentru dezvoltare derulate. Folosirea cât mai largă a platformei digitale integrate va constitui și o modalitate de conștientizare, la nivelul autorităților centrale și locale, a importanței tot mai mari a cooperării internaționale pentru dezvoltare, precum și de atragere de noi parteneri din sectoarele neguvernamental și privat.

Guvernul României manifestă o preocupare constantă pentru creșterea capacității statului de a majora bugetul asistenței pentru dezvoltare și de a atinge ținta de alocare de 0,33% din VNB până în anul 2030, în domeniul asistenței pentru dezvoltare, conform angajamentelor asumate în anul 2015. Cadrul programatic stabilit de Programul 2020-2023 și de cel aferent perioadei 2024-2027 păstrează acest deziderat.

Date privind AOD acordată de România

Bazat pe datele disponibile până în prezent, **s-a realizat o descriere privind AOD acordată de România în perioada 2018-2019, respectiv, 2020-2021. Unde au fost identificate date disponibile, descrierea reflectă și situația pentru perioada 2022-2023. Acest demers evidențiază o serie de progrese ca urmare a instituționalizării cadrului programatic al activităților de cooperare pentru dezvoltare.** Prin această descriere s-a urmărit observarea schimbărilor înregistrate la nivelul următorilor parametri în perioada de referință: evoluția bugetului AOD în VNB; canalele prin care România oferă AOD; contribuții în domeniul ajutorului alimentar; prioritățile geografice și cele regionale; principalii parteneri de dezvoltare ai României; distribuția AOD pe grupuri de venituri; contribuția României la îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă.

În perioada 2020-2021 **ponderea bugetului AOD în VNB a cunoscut un trend crescător** față de cel descrescător înregistrat în perioada 2018-2019. Trebuie menționat că în sume reale, trendul aferent perioadei 2018-2019 este unul crescător. Trendul descrescător exprimat în procente derivă din raportarea la VNB.

În anul 2021, România a acordat AOD în valoare totală de **1,74 miliarde de lei (echivalentul a 353 milioane de euro), reprezentând 0,15% din VNB⁴⁷** cu peste 36% față de ponderea înregistrată în anul 2018 (0,11%) (figura nr.1).

Datele disponibile pentru anul 2022 arată că România a acordat AOD în valoare **de 1,93 miliarde de lei⁴⁸** și în anul 2023, creșterea observată în anii anteriori, se păstrează. Astfel, finanțarea

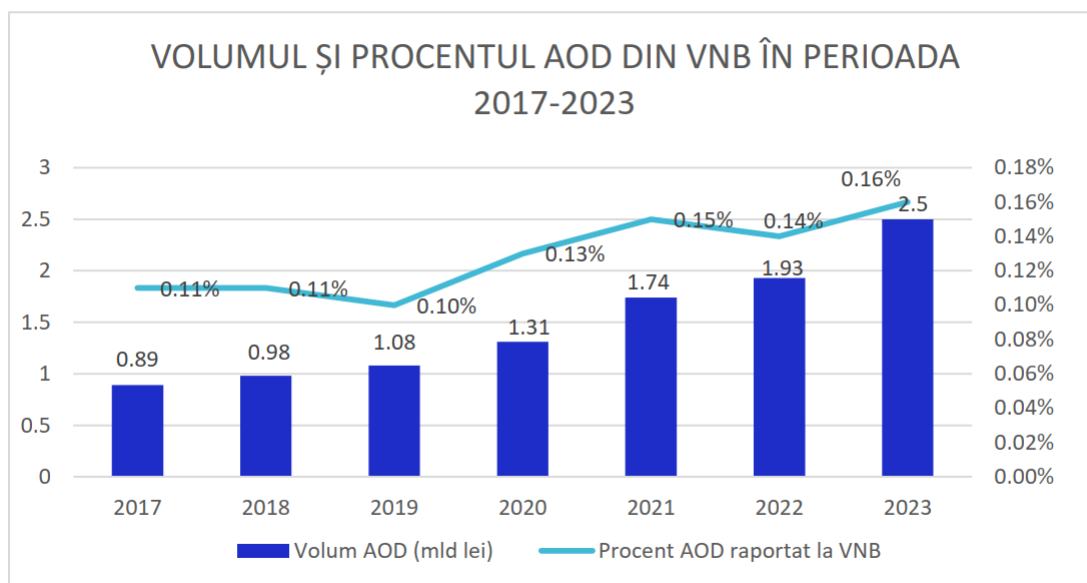
⁴⁷ Ministerul Afacerilor Externe, *Raportul privind activitățile realizate în cadrul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, finanțate din fonduri publice, în anul 2021*, p. 5.

⁴⁸ Ministerul Afacerilor Externe, *Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2022*

acțiunilor de asistență oficială pentru dezvoltare la nivel național a crescut cu 30% față de anul 2022. În 2023 România a acordat AOD în valoare de 2.5 miliarde de lei, aceasta constituind cea mai ridicată valoare în termeni reali a participării României de până acum la eforturile internaționale de asistență oficială pentru dezvoltare⁴⁹.

Figura nr. 1 Dinamica ponderii bugetului AOD în VNB pentru perioada 2018-2023 (%)

Sursa: Ministerul Afacerilor Externe, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2023

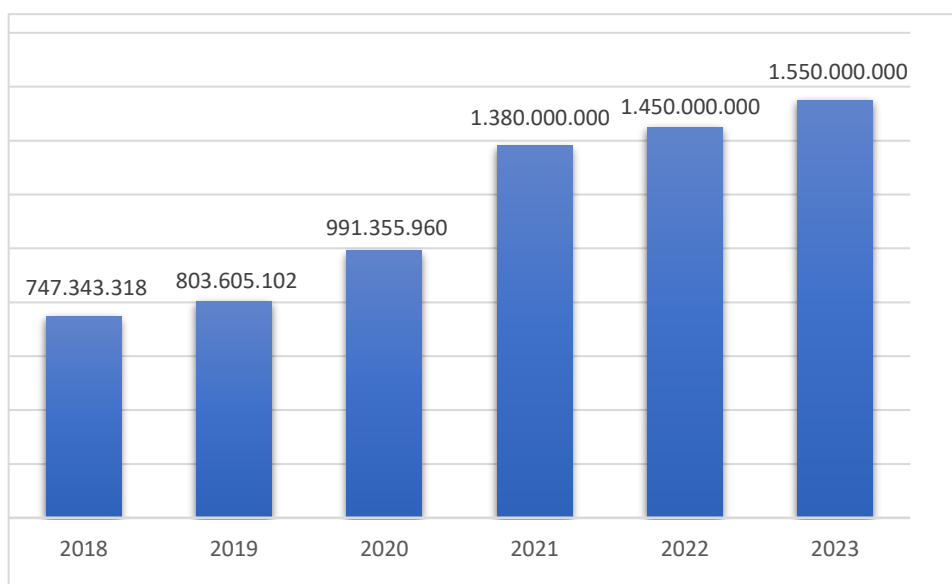
⁴⁹ Ministerul Afacerilor Externe, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2023, p.8.

În perioada 2020-2021, în bugetul aprobat cu destinația cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară a fost asigurat, în acord cu țintele Programului 2020-2023, un **procent minimal de 10% pentru asistența umanitară**. Totodată, la nivelul MAE a fost stabilit un **mecanism de alocare flexibil**, care permite un răspuns rapid la situațiile de criză.

În ceea ce privește canalele prin care România oferă AOD, se remarcă prevalența canalelor multilaterale, în principal, sub formă de **contribuții la bugetul general**. Astfel, în cazul **asistenței de tip multilateral** acordată de România, în perioada 2018-2023, aceasta a crescut de la aprox. 747,5 milioane lei în anul 2018 la aprox. 1,55 miliarde de lei în anul 2023 (figura nr. 2).

Figura nr. 2 Dinamica asistenței de tip multilateral acordată de România, în perioada 2018-2022 (lei)

Sursa: OCDE, Query Wizard for International Development Statistics și MAE., Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2023

În cadrul asistenței de tip multilateral, contribuțiile au fost alocate, în principal⁵⁰:

- **la bugetul ONU și al unor agenții specializate ale sale.** Cuantumul sumelor alocate a crescut în anul 2020 (29,83532 milioane lei) cu 8,63%, față de anul 2019 (27,463536 milioane lei) și aproape dublându-se față de anul 2018 (15,334769 milioane lei). **În anul 2021, cuantumul sumelor alocate (250,117236 milioane lei) a fost de peste 8 ori mai mare decât valoarea din anul 2020. În anul 2023 sumele alocate către bugetul ONU și al unor agenții specializate ale sale a fost de 43,46 milioane de lei⁵¹.**

- **pentru instituțiile UE.** Cea mai mare parte din totalul fondurilor de tip multilateral reprezintă contribuția națională anuală la bugetul Comisiei Europene (Fondul European pentru Dezvoltare), acordată de Ministerul Finanțelor Publice prin cotizații anuale. Aceasta a crescut în perioada 2018-2021 cu un procent de peste 53%, de la 686,20 milioane lei în anul 2018 la 1051,016589 milioane lei în anul 2021. Trendul crescător s-a menținut și în anul 2023 când valoarea contribuțiilor a fost de 1434,85 milioane de lei⁵². Potrivit datelor OCDE, cuantumul sumelor alocate instituțiilor UE a crescut în anul 2020 (904,22664 milioane lei) cu 22,15% față de anul 2019 (740,244012 milioane lei) și cu 31,76% față de anul 2018 (686,240768 milioane lei). **În anul 2021, cuantumul sumelor alocate a fost cu peste 16% mai mare decât valoarea din anul 2020.**

- **pentru Grupul Banca Mondială World Bank (IBRD⁵³, IFC⁵⁴, MIGA⁵⁵).** Valoarea sumelor alocate în anul 2021 (40,812543 milioane lei) este cu peste 81% mai mare decât valoarea aferentă anului 2020 (22,53564 milioane lei). O creștere semnificativă are loc în anul 2022⁵⁶, când sunt alocate 45,97 milioane de lei. Trendul se menține și pentru anul 2023, cu o alocare de 52,08 milioane de lei⁵⁷.

- **pentru Bănci de dezvoltare regională.** Alocațiile cu această destinație au scăzut în anul 2019 (22,88628 milioane lei) cu aproape 40% față de anul 2018 (37,962423 milioane lei), iar în anii 2020 (22,0688 milioane lei) și 2021 (21,675163 milioane lei) s-au menținut la aproape aceeași valoare din anul 2019. În anul 2022 cuantumul alocat în această direcție a fost de 24.40 milioane

⁵⁰ OCDE, Query Wizard for International Development Statistics.

⁵¹ Ministerul Afacerilor Externe, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2023, p.24

⁵² Ibidem.

⁵³ Acronim International Bank for Reconstruction & Development.

⁵⁴ Acronim International Finance Corporation.

⁵⁵ Acronim Multilateral Investment Guarantee Agency.

⁵⁶ Ministerul Afacerilor Externe, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2022, p.22

⁵⁷ Ministerul Afacerilor Externe, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2023, p.24

de lei, înregistrând o creștere sensibilă față de anul anterior⁵⁸. În schimb, în 2023 valoarea alocată înregistrează o scădere abruptă, ajungând la 2,95 milioane de lei⁵⁹.

- **pentru Protocolul de la Montreal.** Cuantumul sumelor alocate cu această destinație a crescut în anul 2019 (0,042382 milioane lei) cu 7,51% față de anul 2018 (0,039421 milioane lei), dar în anul 2020 și 2021, datele statistice OCDE nu indică nicio valoare.

- **alte agenții.** Cuantumul alocațiilor cu această destinație a crescut în anul 2019 (12,968892 milioane lei) cu peste 66% față de anul 2018 (7,805358 milioane lei), menținându-se la acest plafon și în anul 2020 (12,64712 milioane lei). În anul 2021, valoarea acestor alocații a crescut cu aproape 14% (14,394638 milioane lei).

În ceea ce privește asistența de tip bilateral acordată de România, aceasta a crescut constant. Între 2017-2023 se constată o creștere cu aproape șase ori mai mare. Totuși, criza economică generată de pandemia de Covid-19 a încetinit ritmul de creștere (17,13% creștere în anul 2019 față de anul 2018, 16,84% creștere în anul 2020 față de anul 2019 și doar o creștere de 12% în anul 2021 față de anul 2020) (figura nr. 3). Însă, în 2022 față de 2021 se constată un ritm de creștere accelerat, tendința fiind întărită în anul 2023, când este înregistrată o valoare aproape dublă față de anul anterior⁶⁰.

⁵⁸ Ministerul Afacerilor Externe, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2022, p.22

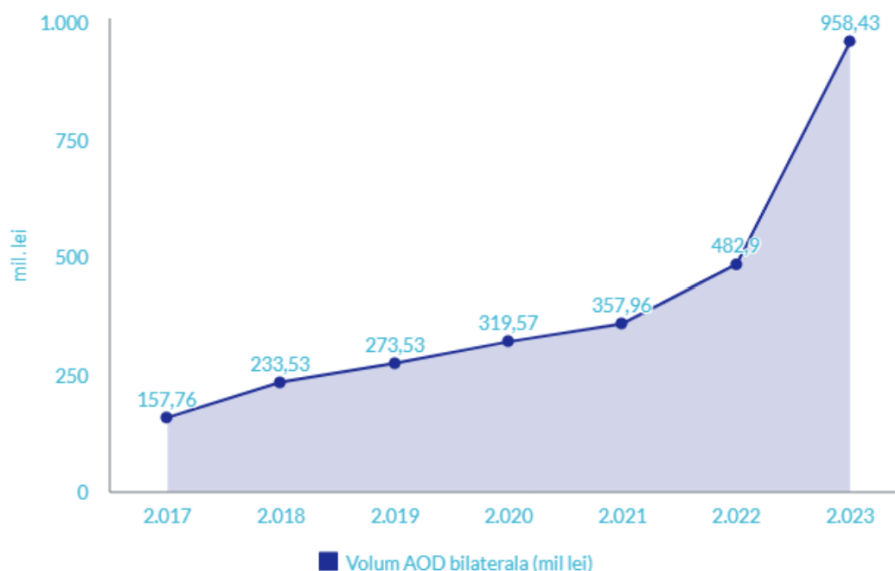
⁵⁹ Ministerul Afacerilor Externe, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2023, p.24

⁶⁰ Ibidem, p.26

Figura nr. 3 Dinamica alocărilor bugetare în cadrul asistenței de tip bilateral acordată de România, în perioada 2018-2023 (lei)

Sursa: MAE, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2022

În cadrul acestei anvelope, se observă o **creștere a alocațiilor** cu destinația⁶¹:

- **sprijin la bugetul general al ONG-urilor internaționale (inclusiv ONG-urile din țările în curs de dezvoltare)**, în anul 2021 fiind în cuantum de 0,291221 milioane lei (pentru anii 2018-2020 datele statistice OCDE nu indică nicio valoare);
- **sprijin pentru parteneriatele public-private** (inclusiv rețele), de la 0,354789 milioane lei în anul 2018 la 2,9708 milioane lei în anul 2020 (creștere cu peste 737%). Totuși, în anul 2021 aceasta se reduce cu 79%, ajungând la 0,624045 milioane lei;
- **intervenții de tip proiect**, pentru care valoarea totală, după o scădere majoră în perioada 2018-2019 cu aproape 80%⁶², a cunoscut o creștere de peste 272% în anul 2021 (40,146895 milioane lei) față de anul 2020 (10,77976 milioane lei);
- **experți și altă asistență tehnică**, de la un cuantum total de 0,630736 milioane lei în anul 2018 la 1,78248 milioane lei în anul 2020 (creștere cu aproape 100%). În anul 2021 (26,584317 milioane lei) creșterea a fost de aproape 15 ori mai mare decât în anul 2020.

⁶¹ OCDE, Query Wizard for International Development Statistics.

⁶² De la 23.218969 milioane lei în anul 2018 la 4.746784 milioane lei în anul 2019.

- **burse și costuri pentru studenți în țările donatoare**, de la un quantum total de 168,800722 milioane lei în anul 2018 la 258,12008 milioane lei în anul 2020 (creștere cu aproape 53%). În anul 2021 (263,34699 milioane lei) creșterea a fost de doar 2% față de anul 2020, indicatorul cunoscând practic o **valoare de plafon în perioada 2020-2021**.

- **refugiați în țările donatoare**, de la 1,813366 milioane lei în anul 2018 la 1,99468 milioane lei în anul 2020 (creștere cu aproape 10%). Totuși în anul 2021 (1,872135 milioane lei) se înregistrează o scădere a alocărilor cu această destinație, de peste 6% față de anul 2020;

- **cooperare tehnică independentă (FTC)**, de peste 93% de la 169,392037 milioane lei în anul 2018 la 327,956449 milioane lei în anul 2021;

- **AOD canalizată prin entități private**. Valoarea AOD a fost de 18 ori mai mare în anul 2021 (2,953813 milioane lei) față de anul 2018 (0,157684 milioane lei);

- **operațiuni de consolidare a păcii post-conflict**. În anul 2020 pentru această destinație au fost alocate sume în quantum total de 0,04244 milioane lei, iar în anul 2021 o valoare apropiată (0,041603 milioane lei). În anii 2018 și 2019, nu este înregistrată de statistica OCDE, asistență oficială pentru dezvoltare acordată de România cu această destinație;

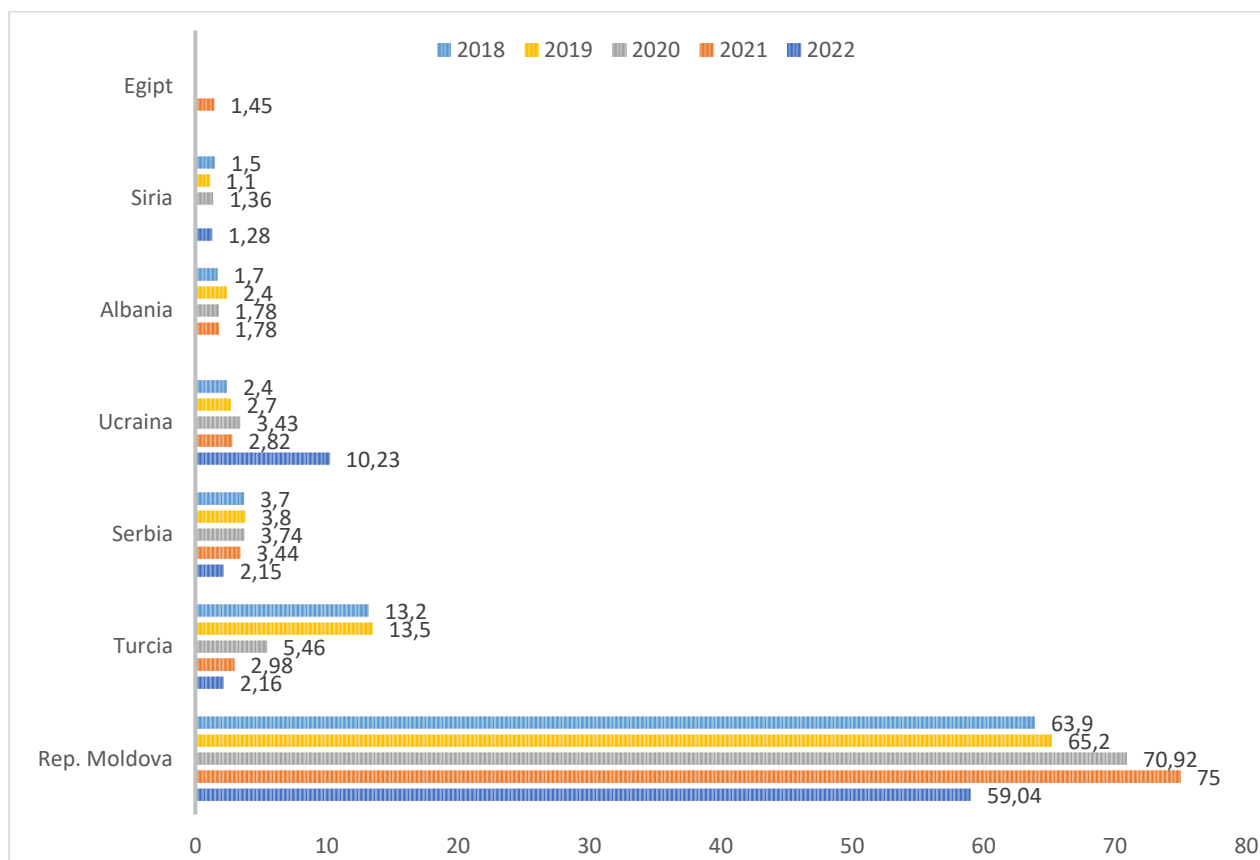
În domeniul ajutorului alimentar sumele alocate s-au dublat în anul 2020 (0,46684 milioane lei) față de anul 2018 (0,236526 milioane lei) și ulterior s-au menținut la același nivel (0,457633 milioane lei în anul 2021). Pentru anul 2019 în statistica OCDE nu este înregistrată nicio sumă de tip AOD alocată cu această destinație.

La nivelul partenerilor de dezvoltare ai României, în perioada 2018-2023 principala țară beneficiară de AOD din partea României a fost Republica Moldova. Alături de aceasta se regăsesc și alte state precum Turcia, Serbia, Ucraina, Siria și Egipt. Evoluția ponderilor alocărilor AOD destinate Republicii Moldova în totalul asistenței de tip bilateral, acordată de România statelor partenere, reflectă eforturile Guvernului României în susținerea acestui stat, ca beneficiar prioritar al politicii României de cooperare pentru dezvoltare, potrivit Programului 2020-2023. Valoarea AOD acordată Republicii Moldova a crescut cu peste 2% în anul 2019 față de anul 2018, cu aproape 9% în anul 2020 față de anul 2019 și cu aproape 6% în anul 2021 față de anul 2020. În schimb, în 2022 față de 2021 s-a înregistrat o scădere de 15.96% (figura nr. 3). În anul 2023 Republica Moldova continuă să fie principalul beneficiar al asistenței oficiale pentru dezvoltare acordate de România⁶³.

Figura nr. 3 Principalele state beneficiare de asistență de tip bilateral furnizată de România, în perioada 2018-2021 (%)

⁶³ Ministerul Afacerilor Externe, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2023, p.26.

Sursa: Ministerul Afacerilor Externe, Rapoartele naționale anuale privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România, anii 2018, 2019, 2020, 2021 și 2022

Începând cu anul 2021, MAE a extins și diversificat modalitățile de susținere a Republicii Moldova pe linia AOD, inclusiv prin operaționalizarea Fondului de Democratizare și Dezvoltare Sustenabilă pentru Republica Moldova, ca parte a Planului anual⁶⁴.

Analiza distribuției AOD pe grupuri de venituri pentru perioada 2018-2020 reflectă o **creștere a volumului asistenței oficiale pentru dezvoltare alocate în plan bilateral pentru categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate (LDC)** cu aproape 87% în anul 2020 față de anul 2018. Creșterea a continuat și în anii 2022, respectiv 2023⁶⁵. Similar, în aceeași perioadă de referință se înregistrează o **creștere a volumului AOD acordat de România pentru categoria țărilor cu**

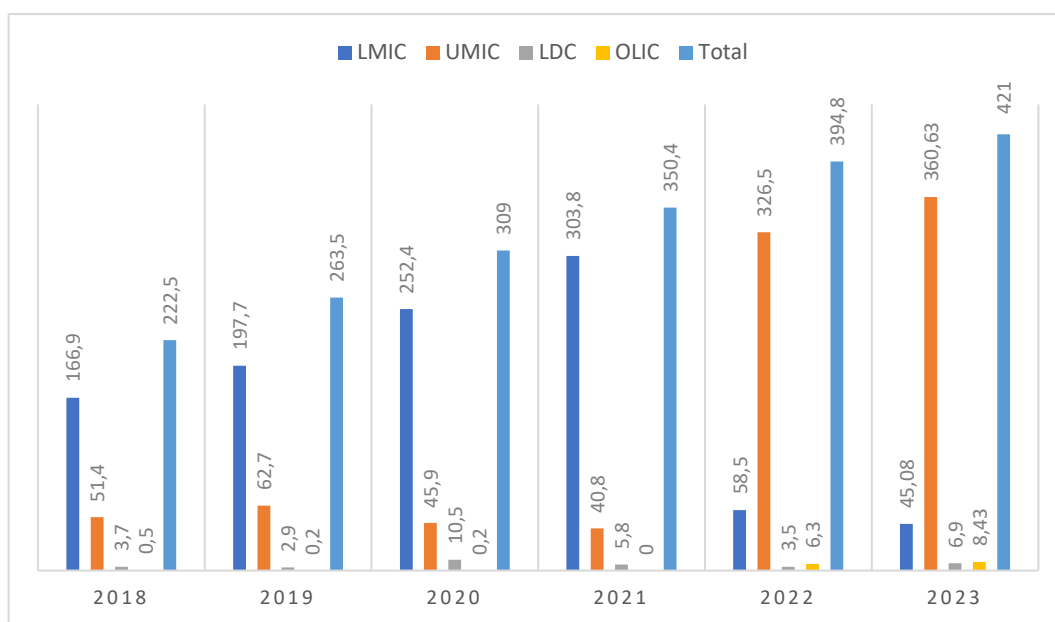
⁶⁴ Ministerul Afacerilor Externe, *Raportul privind activitățile realizate în cadrul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, finanțate din fonduri publice, în anul 2021*, p. 26.

⁶⁵ Ministerul Afacerilor Externe, *Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2023*, p.27; Ministerul Afacerilor Externe, *Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2022*, p.24.

venituri mijlocii inferioare (LMIC), cu peste 51% în anul 2020 față de anul 2018. În anul 2021 eforturile guvernamentale s-au concentrat pe creșterea volumului AOD pentru statele din categoria LMIC (303,8 milioane lei), cu peste 20% față de anul 2020 (figura nr. 4). În anii 2022 și 2023 cuantumul alocat acestei categorii este diminuat substanțial, eforturile guvernamentale fiind concentrate pe țări cu venituri mijlocii superioare (UMIC)⁶⁶.

Figura nr. 4 Distribuția AOD pe categorii de state partenere, după criteriul veniturilor, în perioada 2018-2023 (mil.lei)⁶⁷

Sursa: Ibidem.

Analiza distribuției geografice și regionale a AOD, acordată de România în perioada 2018-2023 indică faptul că **cea mai mare parte din asistența bilaterală acordată s-a îndreptat către țările din regiunea extinsă a Mării Negre și Balcanii de Vest**, iar valoarea s-a menținut aproape constantă. O creștere a volumului AOD (ca pondere în total AOD bilaterală) se înregistrează în anul 2021 pentru Africa de nord și Orientul Mijlociu, de 1,11pp față de anul 2020. În anul 2022 18,75 milioane de lei se alocă pentru această zonă, iar în anul 2023 este vorba de 39,72 milioane

⁶⁶ Ministerul Afacerilor Externe, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2023, p.27; Ministerul Afacerilor Externe, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2022, p.24.

⁶⁷ În figura nr. 4 sunt utilizate următoarele acronime: L.M.I.C. - Lower Middle Income Countries (țări cu venituri mijlocii inferioare); U.M.I.C. - Upper Middle Income Countries (țări cu venituri mijlocii superioare); L.D.C. - Least Developed Countries (țările cel mai puțin dezvoltate); O.L.I.C. - Other Low Income Countries (alte țări cu venituri mici).

de lei, având loc aproape o dublare față anul precedent⁶⁸, În perioada 2020-2021, procentul AOD (în total AOD bilaterală) pentru țările din America Latină și Caraibi se menține la o valoare de plafon. În anul 2022 valoarea AOD către aceste țări este 2.30 milioane de lei, iar în 2023 la 4.54 milioane de lei⁶⁹. Pentru țările din Asia și zona Pacificului înregistrează o creștere de 0.77pp. În următorii doi ani valoarea AOD pentru aceste țări este aproape constantă (6,40 milioane de lei)⁷⁰. Pentru țările din Africa Sub-sahariană este în scădere cu 1.82pp (figura nr. 5) în perioada 2020-2021 și într-o creștere sensibilă în perioada 2022-2023⁷¹.

Regiunea extinsă a Mării Negre și Balcanii de Vest prezintă un interes particular pentru țara noastră, România urmărind, prin acordarea asistenței, facilitarea apropierei și racordării statelor respective la spațiul comunitar, la valorile și *acquis*-ul European. În regiunea **Africii Subsahariene**, România vizează relansarea relațiilor tradiționale cu statele africane, prin dinamizarea dialogului bilateral și dezvoltarea de proiecte de asistență pentru dezvoltare, în special în domeniul educației și formării profesionale, iar în regiunea **Africii de Nord și Orientului Mijlociu**, activitățile de cooperare pentru dezvoltare vizează întărirea statului de drept, tranziția spre democrație, pacea și securitatea, gestionarea durabilă a migrației, educația și formarea profesională, precum și dezvoltarea economică durabilă, agricultura și schimbările climatice. În ceea ce privește **statele insulare mici în curs de dezvoltare din Caraibi și Pacificul de Sud**, proiectele de cooperare sunt axate pe *reducerea riscurilor la dezastre și consolidarea managementului în caz de dezastre, combaterea efectelor climatice, inclusiv creșterea nivelului mării și oceanelor, răspunsul la situații de criză, eroziunea solului și programe de reconstrucție în urma dezastrelor naturale, dezvoltarea de oportunități educaționale pentru tineri, programe de formare pentru instructori, siguranță alimentară*.

⁶⁸ Ministerul Afacerilor Externe, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2023, p.28; Ministerul Afacerilor Externe, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2022, p.25.

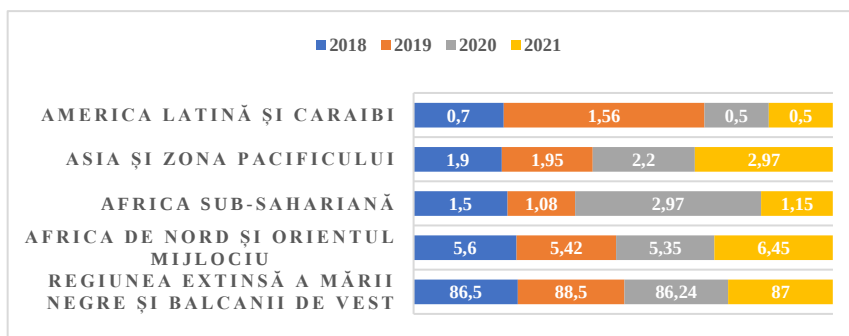
⁶⁹ Ibidem.

⁷⁰ Ibidem.

⁷¹ Ibidem.

Figura nr. 5 Dinamica distribuției geografice și regionale a AOD (pondere în total AOD bilaterală) acordată de către România în perioada 2018-2021 (%)

Sursa: Ibidem.

România contribuie la îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă la nivel internațional prin sprijinul pe care îl acordă țărilor partenere, sub formă de AOD. În perioada 2018-2023, numărul ODD-urilor susținute România prin contribuțiile sale de tip AOD a crescut de la 13 ODD-uri în anul 2018 la 17 ODD-uri în anul 2022⁷², respectiv 15 ODD-uri în 2023⁷³.

În tabelul nr. 1 este prezentată sintetic defalcarea alocărilor AOD (pentru perioada 2018-2023) pentru cele 17 ODD.

⁷² Ministerul Afacerilor Externe, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2022, pp 41-42;

⁷³ Ministerul Afacerilor Externe, Raportul național privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România în anul 2023, pp.44-45;

Tabel nr. 1 Contribuția României la îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD), prin sprijinul pe care îl acordă țărilor partenere, sub forma asistenței oficiale pentru dezvoltare, în perioada 2018-2023

Sursa: Query Wizard for International Development Statistics; Ministerul Afacerilor Externe, Rapoartele naționale anuale privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România, anii 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 202

- milioane lei -						
O.D.D./An	2018	2019	2020	2021	2022	2023
O.D.D. 1 Fără Sărăcie	0	41	19,79	13,78	100,8	982
O.D.D. 2 Zero foame	0,4	2,285	0,48	28,72	1,03	0,7
O.D.D. 3 Sănătate și stare de bine	1,2	4	31,55	42,85	15,22	7,6
O.D.D. 4 Educație de calitate	183,7	221,8	260,33	267,79	261,16	515
O.D.D. 5 Egalitate de gen	0	0	3,47	4,72	2,1	
O.D.D. 6 Apă curată și igienă	0,117	0,469	0,29	0,37	0,19	2,2
O.D.D. 7 Energie accesibilă și curată	1,3	0,376	1,76	0,2	0,07	0,17
O.D.D. 8 Muncă decentă și creștere economică	0	1,004	0,15	21,79	2,7	5,8
O.D.D. 9 Industrie, inovație și infrastructură	0,232	0	0	0,25	1,14	2
O.D.D. 10 Inegalități reduse	0,119	41	1,92	12,34	3,71	9
O.D.D. 11 Orașe și comunități durabile	0,775	0,423	3,17	4,52	2,64	6,7
O.D.D. 12 Consum și producție responsabile	1,9	0,2913	1,61	0,077	0,001	
O.D.D. 13 Acțiunea asupra climei	0,709	1,3	1	0,7	0,72	2,8
O.D.D. 14 Viață acvatică	0	0,178	0,09	0,16	1,15	1,2
O.D.D. 15 Viața pe pământ	0,365		0,3	0,12	0,84	1,8
O.D.D. 16 Pace, justiție și instituții puternice	0,338	2,8	5,23	16,33	8,08	5,1
O.D.D. 17 Parteneriate pentru obiective	98,087,3 32	10,771 ,385	13,109,2 92	1,735, 935	1,93	1,7

Notă: Valorile „0” trecute reflectă faptul că pentru ODD-urile asociate nu au fost identificate date în Rapoartele naționale anuale privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România, anii 2018, 2019 și 2020.

2. Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică

România prezintă un **progres incontestabil** în direcția consolidării politicii sale de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară⁷⁴. **Dinamica acestui progres necesită un impuls suplimentar**, pentru a permite României respectarea angajamentelor sale, ca membră a comunității internaționale și a familiei europene, pentru sprijinirea dezvoltării durabile.

Rezultatele pozitive au fost estompate într-o anumită măsură de constrângerile bugetare manifestate pe fondul pandemiei de COVID 19 și efectele războiului de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei. Pe baza experienței recente se profilează ca necesară modernizarea actualului model de cooperare internațională pentru dezvoltare promovat de România cu o creștere adecvată a cheltuielilor alocate AOD, pentru a corespunde nivelului ambițiilor asumate de România în domeniu.

Aspectele deficitare ale acestui parcurs sunt prezentate în continuare:

- **Ritm suboptimal de creștere al bugetului alocat AOD.** Analiza **ponderii AOD în VNB** pentru perioada 2018-2021 arată o **evoluție fluctuantă**, cu un maxim atins în anul 2023 (**0,16%**).

Principala cauză a ritmului suboptimal de creștere constatat poate fi identificată în absența unei planificări consecvente în creșterea a bugetului de AOD. Astfel, până acum, nu a fost facilitată creșterea incrementală și consecventă a alocărilor destinate AOD, care să fie aprobată printr-o normă cu caracter imperativ. Mai mult, prin legea bugetului anual nu sunt prevăzute sume de la bugetul de stat care să asigure această creștere constantă.

Chiar dacă Legea nr. 213/2016 stabilește o estimare multianuală a fondurilor, absența unei bugetări multianuale poate avea impact asupra eficienței demersurilor realizate de România în calitate de stat donator. Acest lucru poate duce la o fragmentare a perspectivei de evoluție asumată la nivel strategic și potențează gradul de incertitudine cu privire la atingerea țintei de 0,33% din VNB la nivelul anului 2030.

Lipsa colectării unor date suplimentare privind eventualele acțiuni de AOD desfășurate de autoritățile locale face ca potențiale cheltuieli bugetare eligibile AOD să nu fie raportate ca atare. Legea nr. 213/2016 stabilește un regim juridic **doar** pentru acțiunile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară finanțate din **bugetul de stat al României**. Prin urmare, Legea nr. 213/2016 nu face trimitere la **Bugetul public național**, a cărei componență este statuată de Constituție la art. 138 alin. (1) și care include „**bugetul de stat**, bugetul asigurărilor sociale de stat și **bugetele locale ale comunelor, ale orașelor și ale județelor**”.

⁷⁴ Elementele privind acest progres sunt detaliate la pct. 1.2 din prezenta propunere de politică publică.

Pe de altă parte, potrivit art. 6 din Legea nr. 213/2016, **autoritățile administrației publice centrale și locale (AAPL)**, în limitele competențelor lor, întreprind măsurile de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară în conformitate cu Programul și Planul, **din bugetul propriu**.

Astfel, cu strictă referire la AAPL, sub incidența acestei legi intră doar acele acțiuni conforme **Programului** (priorități, tematici), care sunt inițiate din bugetul propriu al UAT-ului și **sunt derulate în parteneriat cu MAE/RoAid (cu RoAid sub egida MAE, sau cu ambele)**, pentru a fi respectat criteriul statuat de art.1 din Legea nr. 213/2016, în sensul existenței finanțării de la bugetul de stat în cadrul acestor parteneriate.

Există însă și situația unor astfel de parteneriate în care, instituția ce aparține palierului administrativ central **nu alocă nicio finanțare din bugetul de stat, ci doar AAPL din bugetul propriu al UAT-ului, și care nu este reglementată de lege** din punct de vedere al încadrării acțiunilor în sfera măsurilor de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Potrivit **art. 6 din Legea 213/2016**, „*autoritățile administrației publice centrale și locale care participă din bugetul propriu, în aria lor de competență, la cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară informează anual sau la cerere MAE în legătură cu progresul activităților.*”

Deși Ministerul Afacerilor Externe a inițiat demersuri de colectare a datelor privind activitățile eligibile AOD desfășurate la nivel local, dezvoltarea unui cadru legal care să ofere instrumentele de coordonare și raportare aferente, precum și asigurarea necesarului de resursă umană, ar accelera și eficientiza capacitatea de colectare a datelor din plan local.

O analiză asupra unor serii de acțiuni derulate de AAPL-uri, ce pot fi încadrate ca AOD, derulată în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacității României ca stat donator de asistență oficială pentru dezvoltare și asistență umanitară –instrument integrat RoAid: planificare, dezvoltare, implementare și evaluare” – cod SIPOCA 868/ cod SMIS 135024, a evidențiat următoarele:

- identificarea unor acțiuni la nivel de UAT-uri (județ. municipiu/oraș sau comună)⁷⁵;

⁷⁵ Cu titlu de exemplu, AAPL din municipiul Satu Mare au acordat suma de 100.000 lei Municipiului Ujgorod din Ucraina în contextul războiului de agresiune nejustificat, neprovocat și ilegal al Rusiei împotriva Ucrainei cu consecințe dezastruoase pentru populația Ucrainei. Această alocare bugetară a fost aprobată prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Satu Mare nr. 77/09.03.2022 privind aprobarea rectificării Bugetului local de Venituri și Cheltuieli al Municipiului Satu Mare pe anul 2022. Temeiul legal invocat pentru această alocare bugetară a fost Protocolul de Înfrățire dintre Municipiul Satu Mare și Municipiul Ujgorod din Ucraina, aprobat prin HCLSM nr. 95/11.05.2006 privind aprobarea Protocolului de Prietenie între orașele Satu Mare și Ujgorod-Ucraina. Nu există însă pe site-ul Primăriei Municipiului Satu Mare o secțiune dedicată parteneriatelor încheiate de municipiul Satu Mare cu UAT-uri din străinătate, cu atât mai mult evidența inițiativelor/activităților derulate în cadrul acestor parteneriate.

- parte din acțiuni sunt derulate în contextul înfrățirilor sau al altor forme de cooperare cu UAT-uri din țări în curs de dezvoltare (Republica Moldova și Ucraina) și care presupun, potrivit normelor legale în vigoare⁷⁶, **existența avizului conform** din partea ministerului cu atribuții în domeniul afacerilor externe și a ministerului cu atribuții în domeniul administrației publice.

Aceste acțiuni sunt în general **necunoscute de societate** întrucât **nu există o bază de date centralizată** la nivel național a acestor forme de cooperare descentralizată, **a impactului acțiunilor** derulate în cadrul acestor acorduri și **nici a fluxurilor alocărilor bugetare operate de AAPL cu această destinație**, mai cu seamă că **autoritățile locale nu comunică sistematic informații relevante privind acțiunile de AOD**.

Legea nr. 213/2016 *privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară* definește sistemul de AOD printr-o **sferă largă de actori instituționali naționali**, din cadrul *administrației publice centrale, autorități ale administrației publice locale (AAPL), Parlamentul (prin cele două camere), entități din sfera judecătorească, universități, ONG-uri etc.* **Sistematizarea pe roluri și mandate a arhitecturii instituționale** necesită o clarificare cu privire la **rolul și competențele fiecărei componente** în cadrul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare. Pentru exemplificare, deși MAE, conform cadrului legal, este coordonatorul politicii, cheltuielile sale bugetare din totalul AOD alocat de România sunt limitate, fără a exista prevederi clare cu privire la raporturile dintre MAE și celelalte autorități publice care raportează AOD. Ministerul Finanțelor oferă cea mai mare parte din contribuția totală AOD a României, urmat de Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Educației.

Un alt exemplu care evidențiază absența unei sistematizări judicioase privește autoritățile publice care compun **Comitetul consultativ**⁷⁷, **Departamentul pentru Românii de Pretutindeni**, care a preluat calitatea de membru al Comitetului consultativ deținută de fostul Minister al Românilor de Pretutindeni, odată cu înființarea sa în anul 2021 prin HG nr. 927/2021⁷⁸, deși deține o serie de atribuții generale incidente cooperării internaționale de dezvoltare și asistență umanitară, este **singura autoritate** din cadrul Consiliului consultativ **care nu a fost și nu este furnizor de AOD**.

Efectul conjugat al cauzelor menționate mai sus contribuie la menținerea **actualei tendințe de creștere foarte lentă** (0.01-0.03pp/an) a bugetului alocat AOD, făcând dificilă acoperirea de

⁷⁶ Art. 89 alin. (10) din OUG nr. 57/2019 *privind Codul administrativ*, cu modificările și completările ulterioare.

⁷⁷ Potrivit art. 2 din HG nr. 678/2017 *pentru înființarea Comitetului consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară*, mandatul încredințat Comitetului consultativ este acela de a asigura unitatea planificării strategice și stabilirea consensuală a priorităților geografice și tematice în politica de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară a României.

⁷⁸ HG nr. 927/2021 *privind atribuțiile, organizarea și funcționarea Departamentului pentru Românii de Pretutindeni*.

către România a diferenței de 506 milioane euro pentru atingerea țintei asumate pentru valoarea acestui buget în anul 2030, de 782 milioane euro⁷⁹.

În perioada următoare, pe măsură ce economia României se va reface, VNB va crește. Astfel, menținerea unui nivel scăzut al bugetului alocat AOD va amenința progresul României obținut pentru atingerea țintei ponderii AOD prin raportare la VNB.

Lipsa unei strategii de stimulare a participării active a mediului academic, de afaceri sau a economiei sociale la activitățile de AOD, precum și lipsa demersurilor de eficientizare a activității RoAid în sensul creșterii finanțării programelor și proiectelor de AOD din venituri proprii, reprezintă în fapt **oportunități nefructificate** de Guvernul României în angajamentul său de punere în aplicare a *Recomandării Consiliului Uniunii Europene din 3 aprilie 2020 în vederea încetării situației de deficit public excesiv din România (220/C116/01)*⁸⁰, cu ajutorul unor măsuri menite să limiteze creșterea cheltuielilor bugetare permanente. De asemenea **se va adânci lipsa de transparență și va apărea neîncrederea populației în acțiunile de tip AOD.**

- **Flexibilitatea redusă a instrumentelor de planificare strategică (Programul) și operațională (Planul); decuplarea etapelor de programare a activităților AOD și raportare a acestora la nivel național.**

O primă cauză a flexibilității reduse a instrumentelor de planificare strategică o constituie gradul de prioritizare care nu răspunde în mod cuprinzător nevoilor și provocărilor de dezvoltare pe termen lung. Acest aspect este subliniat prin Evaluarea intermediară a *Programului multianual strategic privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară în perioada 2020-2023*⁸¹.

O altă cauză o reprezintă neutilizarea **abordării multicriteriale** pentru stabilirea **priorităților geografice** de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară. Din această

⁷⁹ European Commission, *Publication of preliminary figures on 2021 Official Development Assistance, Annex: Tables and Graphs*, p. 3. Document disponibil on-line la adresa https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_22_4533, accesat la 17.01.2024. Statele membre care au aderat la UE după 2004 s-au angajat să depună eforturi pentru a-și majora alocarea din VNB destinată AOD la 0,33 %. Este și cazul României care a aderat la UE la 1 ianuarie 2007, ținta de 0,33% din VNB în anul 2030 fiind echivalentul a 782 milioane euro. La data publicării raportului preliminar citat al Comisiei Europene, bugetul alocat de România pentru AOD în anul 2021 era în cuantum de 276 milioane euro. Prin urmare, a rezultat o diferență de 506 milioane euro pentru atingerea țintei asumate de 782 milioane euro în anul 2030.

⁸⁰ Recomandarea prevedea încetarea situației de deficit public excesiv din România până cel târziu în 2022. Document disponibil on-line la adresa [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020H0408\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020H0408(01)), accesat la 17.01.2024.

⁸¹ Documentul de evaluare a fost realizat de Ministerul Afacerilor Externe și include în acest sens contribuțiile instituțiilor reprezentate în Comitetul consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară. Documentul acoperă perioada 2021-2022, prezentând cu acest scop, situația cantitativă și calitativă a îndeplinirii obiectivelor cuprinse în Programul 2020-2023.

cauză, planificarea activităților AOD a fost caracterizată în timp de o **fărămițare geografică**⁸², care **nu a permis stabilirea de priorități tematice pentru fiecare țară prioritară** și nici canalizarea politicilor de AOD ale altor autorități din România în respectivele state partenere.

Prioritizarea insuficientă s-a reflectat în trecut în **lipsa unei traiectorii de creștere predictibilă a AOD alocată de România în plan bilateral pentru statele din categoria LDC**⁸³. Chiar dacă alocările bugetare cu această destinație au crescut în ultimii ani, cu cea mai mare alocare în 2020 (10,5 milioane lei) nivelul atins este departe de ținta UE (și a României ca stat membru), respectiv, pe termen scurt între **0,15-0,20% din VNB pentru AOD în beneficiul țărilor cel mai puțin dezvoltate și 0,2% din VNB în intervalul de timp prevăzut de Agenda post-2015**⁸⁴.

O situație similară s-a reflectat în volumul AOD alocată de România în plan bilateral țărilor aflate în situații de fragilitate în perioada 2020-2021. Acesta a scăzut în anul 2021 cu aproape 12% față de anul 2020, de la valoarea de 4,17 milioane USD în anul 2020 la valoarea de 3,68 milioane USD în anul 2021. În ceea ce privește **cota alocărilor** cu această destinație în volumul total al AOD alocată de România în plan bilateral, **aceasta a scăzut** de la 5,54% în anul 2020 la 4,27% în anul 2021⁸⁵.

O cauză suplimentară se poate regăsi și la nivelul cadrului legal insuficient dezvoltat, care nu permite o centralizare a Planului la nivelul tuturor instituțiilor din România care desfășoară acțiuni de AOD și/sau o bugetare corespunzătoare la nivelul tuturor instituțiilor. Se deduce, astfel, că **lipsa unei metodologii și instrumente comune la nivelul autorităților și instituțiilor publice centrale poate avea un impact asupra capacității de programare și planificare disponibile la nivelul sistemului AOD al României**.

Lipsa unei etape de programare, cu bugetarea asociată, care să implice toate instituțiile care furnizează AOD, sub coordonarea MAE, face ca procesul de programare să nu funcționeze în parametri optimi. Acest lucru evidențiază necesitatea consolidării instrumentarului existent inclusiv cu ajutorul platformei digitale integrate care va permite atât accesul la informații în timp

⁸² Perioada de implementare a proiectelor derulate în contextul contribuțiilor acordate în format bilateral, a fost de maxim un an (termen scurt) ceea ce nu a atras o finanțare semnificativă. Acest lucru a făcut posibil ca în perioada 2008-2020, România să deruleze proiecte de AOD în 113 țări aflate pe lista statelor beneficiare de asistență oficială pentru dezvoltare a OCDE (DAC).

⁸³ LDC este acronimul pentru sintagma în limba engleză „Least Developed Countries” (țările cel mai puțin dezvoltate).

⁸⁴ Consiliul UE, Comunicat de presă, „Concluziile Consiliului privind un nou parteneriat mondial pentru eradicarea sărăciei și dezvoltare durabilă în perioada ulterioară anului 2015”, 26 mai 2015. Document disponibil on-line la adresa <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2015/05/26/fac-dev-council-conclusions-global-partnership/>, accesat la 17.01.2024

⁸⁵ Ministerul Afacerilor Externe, Evaluarea intermediară a Programului multianual strategic privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară în perioada 2020-2023, 2022.

real, cât și o mai bună exercitare a mandatului de coordonator al politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Trebuie remarcat că, în prezent, prin Programul aferent perioadei 2024-2027, s-au efectuat eforturi semnificative pentru a adresa prioritizarea incompletă și neutilizarea abordării multicriteriale. Acest lucru evidențiază **orientarea spre integrarea lecțiilor învățate din experiențele anterioare**. În continuare vor fi prezentate modalitățile de adresare, prin Programul 2024-2027, a celor două provocări menționate: prioritizarea incompletă și neutilizarea abordării multicriteriale.

Programului 2024-2027 **stabilește un număr de 3 priorități tematice majore** față de 5 tematici de interes în cadrul strategic anterior. Cele trei priorități se bazează pe nevoile de dezvoltare ale statelor partenere și capacitățile disponibile ale României. Mai mult, ele sunt aliniate obiectivelor de dezvoltare durabilă într-o manieră eficientă care să contribuie la sporirea impactului inițiativelor implementate.

Totodată, prin prioritizarea geografică propusă, Programul 2024-2027 asigură o continuitate în armonizarea cu inițiativele UE și recomandările în materie ale ONU și OCDE (DAC), respectând cadrul de implementare al politicii externe a României.

În ceea ce privește fărâmițarea geografică constatată în anii anteriori care afectează impactul inițiativelor bilaterale, în cadrul noului document strategic s-a avut în vedere o modalitate de ameliorare a acestei provocări, prin considerarea unui număr de 10 state prioritare. Necesită subliniat că acest lucru nu va împiedica implementarea de proiecte și în alte state partenere în funcție de context.

- **Structură dezechilibrată a contribuțiilor alocate în formatele multilateral și bilateral în cadrul politicii de AOD și asistență umanitară**

Analiza modalităților de alocare în domeniul AOD reflectă faptul că România și-a consolidat politica de cooperare internațională pentru dezvoltare, în special, prin creșterea **contribuțiilor financiare de tip multilateral. La nivelul asistenței bilaterale** o creștere importantă a avut loc, în special, în anul 2023. Cu toate acestea, creșterea înregistrată nu este suficientă pentru a echilibra raportul cu contribuțiile de tip multilateral.

La nivel multilateral a avut loc o **creștere a contribuțiilor obligatorii** la bugetul de dezvoltare al Uniunii Europene și al altor organisme internaționale, precum Organizația Națiunilor Unite și alte agenții specializate⁸⁶. **Modificarea tiparelor de cheltuieli** s-a realizat pe fondul pandemiei de COVID 19, precum și a creșterii la sfârșitul anului 2021 și mai ales la începutul anului 2022, a cererii concurente din alte crize, în principal războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.

⁸⁶ În special Organizația pentru Alimentație și Agricultură, Organizația Mondială a Sănătății, Organizația Internațională a Muncii, precum și al unor agenții în domeniul mediului.

În anul 2020, **asistența multilaterală a reprezentat 76%** (991,35 milioane lei) din valoarea totală de 1,31 miliarde lei a asistenței oficiale pentru dezvoltare **în timp ce asistența bilaterală a reprezentat doar 24%** (319,56 milioane lei) din acest volum total al AOD acordat la nivel național.

În anul 2021, **dezechilibrul constatat la nivelul raportului multilateral/bilateral s-a accentuat**, astfel valoarea raportului s-a schimbat de la **76%/24%** la **79%/21%**. Raportul din 2022 a fost ameliorat sensibil (**75%/25%**). Însă, în anul 2023, se observă o creștere accentuată la nivelul asistenței de tip bilateral (62%/38%).

În anul 2021 contribuția României la efortul comun al UE a crescut față de anul 2020 cu aproape **102 milioane lei**, la bugetul ONU cu peste **218 milioane lei**, dar **AOD de tip bilateral a crescut în valoare netă cu doar 38,4 milioane lei și a scăzut ca pondere cu 3 pp** în volumul total al asistenței oficiale pentru dezvoltare⁸⁷. Pe perioada 2022-2023, așa cum a fost evidențiat, raportul se ameliorează.

Deși o creștere semnificativă a contribuțiilor obligatorii la bugetul de dezvoltare al Uniunii Europene și al altor organisme internaționale este vizibilă, procentul propus pentru ajutorul umanitar, în perioada acoperită de Programul 2020-2023, către țările în care au loc dezastre și conflicte, se plasează în limita **valorii de 10%**⁸⁸. În plus, în cadrul asistenței bilaterale, atrage atenția **valoarea relativ redusă a fluxului financiar destinat ajutorului alimentar**. Chiar dacă aceasta s-a dublat în anul 2020 față de anul 2018 și s-a menținut la o valoare de plafon în anul 2021 (în jur de **0,46 milioane lei**), creșterea s-a rezumat la **0,23 milioane lei**⁸⁹.

Creșterea ponderii asistenței multilaterale pe de o parte, reconfirmă conduita de **partener credibil, activ și angajat a României în raport cu organizațiile internaționale**. Pe de altă parte, însă, reflectă **difficultatea creșterii alocărilor bugetare pentru asistența bilaterală, în special, din cauza situației de deficit public excesiv din România**.

⁸⁷ În anul 2020 contribuția României la bugetul de dezvoltare al UE a fost în cuantum de 904,22 milioane lei, la bugetul ONU/agenții ONU în cuantum de 29,30 milioane lei, iar AOD bilaterală s-a ridicat la valoarea de 319,56 milioane lei. În anul 2020 ponderea AOD de tip bilateral în total AOD a fost de 24%, iar în anul 2021 această pondere a scăzut la 21%.

⁸⁸ Programul multianual strategic privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară în perioada 2020 - 2023 prevede că „anual, se va asigura un procent minimal de 10% pentru asistență umanitară din bugetul aprobat cu destinația cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară”.

⁸⁹ Potrivit statisticii OCDE, sumele alocate cu această destinație s-au dublat în anul 2020 (0,46684 milioane lei) față de anul 2018 (0,236526 milioane lei) și ulterior s-au menținut la același nivel (0,457633 milioane lei în anul 2021). Document disponibil on-line la adresa <https://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/development-finance-data/idsonline.htm>, accesat la 17.01.2024

Menținerea unei ponderi scăzute a asistenței bilaterale în volumul total al AOD va îngreuna asigurarea unei coeziuni ridicate între diferiții actori naționali ai sistemului de cooperare internațională pentru dezvoltare (instituții publice, ONG-uri, universități, mediu de afaceri ș.a.).

Lipsa predictibilității bugetare și imposibilitatea realizării unei programări multianuale cu asigurarea creșterilor bugetare necesare atingerii țintei de 0,33% din VNB la nivelul anului 2030, determină, în mod direct, variabilitatea nivelului de AOD acordat la nivel național raportat la VNB, precum și a distribuției între alocările bilaterale și multilaterale.

În anul 2021, o proporție importantă a AOD raportată a reprezentat „costurile dozelor de vaccin COVID-19 donate prin cooperare bilaterală de România către țările în curs de dezvoltare, care s-au ridicat la valoarea de 4,34 milioane euro”⁹⁰, reprezentând un procent de 1,23% din volumul total al AOD acordat la nivel național sau 0,002% din VNB.

Asigurarea unei predictibilități bugetare în următorii ani constituie o oportunitate pentru echilibrarea dimensiunii multilateral-bilateral. În prezent acest raport este disproporționat în favoarea contribuțiilor în plan multilateral.

- **Nevoia întăririi rolurilor MAE și RoAid la nivel național prin consolidarea bugetării acțiunilor AOD în bugetul MAE, respectiv eficientizarea activității RoAid.**

Deși multe dintre ministere alocă o parte din bugetul propriu pentru activități eligibile AOD, între **trei-patru ministere au o participare semnificativă la volumul total al AOD acordat la nivel național (în jur de 90%).** Deși este instituție cu rol coordonator în domeniu, MAE s-a plasat în ultimii ani pe locul doi sau trei, având un buget limitat (Tabel nr. 2).

Nu în ultimul rând, MAE este singura instituție al cărei buget prevede alocare separată pentru activități de AOD, dintre toate autoritățile centrale care raportează AOD, ceea ce facilitează programarea acțiunilor. Aceste aspecte constituie provocări în eficientizarea și coordonarea optimă a politicii de AOD a României.

⁹⁰ A se vedea mai mult, rapoartele *AidWatch* realizate de CONCORD, secțiunea dedicată României, ediția 2022, p. 96.

Tabel nr. 2 Participarea ministerelor și a RoAid la AOD
(% din totalul AOD alocat la nivel național)

Sursa: Ministerul Afacerilor Externe, *Rapoartele naționale anuale privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată de România, anii 2020, 2021, 2022, 2023*

Minister/An	2020	2021	2022	2023
Ministerul Finanțelor	72,38%	64,14%	72,38%	59,45%
Ministerul Afacerilor Externe	3,43%	15,19%	6,38%	3,16%
Ministerul Educației	19,6%	15,05%	13,19%	12,83%
Ministerul Afacerilor Interne				20,62%
Total	95,41	94,38	1,95%	
Alte ministere	2,79%	3%	8,05	3,65%
Total ministere	98,2%	97,38%	100%	99,99%
RoAid	1,49%	0,76%		
Total ministere și RoAid	99,69%	98,14%		

În perioada 2015-2023, valoarea alocată AOD din buget MAE, raportată la totalul AOD raportată la nivel național, nu a depășit **6%**, cu excepția **anului 2021 când a cunoscut maximul de 15,19%**, în contextul sprijinirii de către MAE a misiunilor de menținere a păcii ale ONU⁹¹ și **anul 2022**, când s-a înregistrat un procent **de 6,38%**.

⁹¹ În Republica Democratică Congo (MONUSCO), în Sudan (UNAMID), în zona Abyei (UNISFA), în Sudanul de sud (UNMISS) și în Republica Centrafricană (MINUSCA).

Gestionarea de către MAE și RoAid a unui segment redus din bugetul total al AOD alocat la nivel național, reduce rolul central al acestor două instituții în cadrul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare.

RoAid este o instituție publică cu personalitate juridică aflată în subordinea MAE și finanțată prin bugetul acestuia, cu rol de implementare a activităților de AOD incluse în *Planurile anuale de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară*, în conformitate cu *Programele multianuale strategice de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară*.

RoAid nu beneficiază de o schemă de personal completă, iar veniturile din subvenție de la bugetul de stat cuprinse în bugetul de venituri și cheltuieli al RoAid au cunoscut în anii 2020 și 2021 o *valoare de plafon*⁹², fiind astfel afectată stabilitatea instituțională. Este necesară **eficientizarea activității sale**, în principal, din perspectiva acreditării viitoare a instituției ca „*pillar assessed*”, poziție pentru care este nevoie de o **expertiză sporită** pentru gestionarea optimă a unui portofoliu largit de proiecte, **inclusiv proiecte aflate în portofoliul Direcției Generale pentru Parteneriate Internaționale (DG INTPA) din cadrul Comisiei Europene**.

Având în vedere aspectele expuse în prezenta secțiune despre raportul disproporționat între contribuțiile multilaterale și cele bilaterale, asigurarea unui echilibru între cele două formate necesită utilizarea unor instrumente care să asigure o canalizare substanțială a resurselor spre formele bilaterale. La rândul ei resursa umană constituie o variabilă importantă în acest context, întrucât creșterea alocărilor bilaterale se află în strânsă legătură cu resursa umană disponibilă și capacitatea acesteia de a gestiona acest tip de contribuții.

- **Contribuție marginală a societății civile în procesul de planificare, implementare și promovare a politicii de cooperare internațională de dezvoltare, în pofida eforturilor consistente depuse de MAE în această direcție.**

Se menține „nivelul extrem de scăzut al finanțării ONG-urilor și al implicării lor în politici și planificare strategică”⁹³, în pofida recunoașterii în cadrul Programului a rolului societății civile ca *partener important în cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară*, în special în planul *asigurării păcii, eradicării sărăciei și sprijinirii dezvoltării durabile*⁹⁴.

⁹² În anul 2020 veniturile din subvenție de la bugetul de stat au fost în suma de 19.903 mii lei, iar în anul 2021, în cuantum de 19.830 mii lei.

⁹³ CONCORD, AidWatch, 2022, p. 96. Document disponibil on-line la adresa <https://aidwatch.concordeurope.org/2022-report/>, accesat la 17.01.2024..

⁹⁴ Ministerul Afacerilor Externe, *Programul multianual strategic privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară în perioada 2020-2023*, p. 11.

Potrivit celor mai recente date statistice disponibile⁹⁵, **valoarea AOD bilaterală alocată organizațiilor societății civile (OSC) a crescut în anul 2020 atât în valoare netă** (cu aproape 149%), **cât și ca pondere în total AOD bilaterală (s-a dublat)**⁹⁶, prin intermediul apelurilor de propuneri adresate societății civile organizate de agenția RoAid. Cu toate acestea, implicarea societății civile este încă redusă, o cauză fiind **alocarea suboptimală a fondurilor cu această destinație**, care în perioada 2019-2020 a cunoscut o **valoare de plafon, de 0,1% din total AOD alocat la nivel național**⁹⁷.

Implementarea dimensiunii externe a Agendei 2030 cu o **contribuție marginală a societății civile** reprezintă un **scenariu inacceptabil** în demersul României de creștere a impactului politicii sale de cooperare internațională pentru dezvoltare.

- **Nivel redus de conștientizare a populației României în domeniul dezvoltării: Populația nu cunoaște** noțiunea de *asistență oficială pentru dezvoltare*, *obligățiile asumate de România* în acest domeniu, *instituțiile responsabile pentru implementarea politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară* și nici *statele beneficiare de AOD*.

Proiectul „Dezvoltarea capacității României ca stat donator de asistență oficială pentru dezvoltare și asistență umanitară –instrument integrat RoAid: planificare, dezvoltare, implementare și evaluare” – cod SIPOCA 868/ cod SMIS 135024, a avut ca primă etapă realizarea unei măsurări a percepției populației cu privire la politica de AOD a României.

Prelucrarea rezultatelor obținute relevă un **nivel foarte scăzut de cunoaștere** de către populația urbană a României cu privire la politica de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, atât în plan conceptual, cât și instituțional.

Peste 90% dintre respondenți nu cunosc noțiunea de AOD, mai puțin de jumătate dintre respondenți (45,1%) cunosc competențele MAE în ceea ce privește „politica de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară acordată de către România”, iar RoAid este o instituție cunoscută de aproape o cincime dintre respondenți (19,6%).

Respondenții includ în lista țărilor mai puțin dezvoltate care ar necesita sprijinul României prin proiecte pentru dezvoltare și asistență umanitară în următorii ani, atât România, dar și state membre UE, precum Bulgaria. Aceste răspunsuri reconfirmă **gradul ridicat de necunoaștere a**

⁹⁵ CONCORD, *op.cit.*, 2022, pp. 96-97.

⁹⁶ De la valoarea de 0.151519 milioane euro în anul 2019, la valoarea de 0.377135 milioane euro în anul 2020. Ponderea AOD alocată OSC în total AOD bilaterală s-a dublat în anul 2020 (0,6%) față de anul 2019 (0,3%). CONCORD, *op.cit.*, p. 97.

⁹⁷ CONCORD, *op.cit.*, p.97.

conceptelor aferente politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară, cum ar fi **AOD sau țări beneficiare de AOD**.

La baza acestei deficiențe se regăsește **numărul insuficient de acțiuni și canale de promovare a acțiunilor de AOD, precum și al activităților de educație pentru dezvoltare**. Totodată **nu există seturi de date în format deschis** cu privire la cooperarea pentru dezvoltare și asistența umanitară, în acord cu **normele privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public**⁹⁸.

Lipsa implicării acțiunii guvernamentale pentru remedierea acestor deficiențe va conduce la un grad mai redus de susținere de către populație a politicii naționale de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară și implicit, a **bugetului asociat inițiativelor de tip AOD**.

⁹⁸ Legea nr. 179/2022 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public.

3. Scopul și obiectivele propunerii de politică publică

Propunerile privind scopul și obiectivele politicii publice, precum și acțiunile de operaționalizare sunt elaborate în sinergie cu dezideratul atingerii țintei naționale de utilizare a 0.33% din VNB pentru AOD până la nivelul anului 2030. Realitatea constatată de experții implicați în elaborarea politicii publice, dar și de *Evaluarea intermediară* a „Programului multianual strategic privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară în perioada 2020-2023” realizată de MAE, este că România a reușit să dezvolte un sistem național destinat politicii AOD, doar că, acesta trebuie augmentat în mod semnificativ, în acord cu recent dobânditul statut de țară dezvoltată și de obligațiile României ca stat membru al comunității euroatlantice.

Politica publică urmărește consolidarea rolului României în plan internațional, dezvoltarea și întărirea parteneriatelor sale cu țările în curs de dezvoltare, care beneficiază de asistență oficială pentru dezvoltare din partea României, pe paliere multiple de cooperare, în acord cu obiectivele Agendei 2030.

Propunerea de politică publică pleacă de la asumția că atingerea obiectivului general nu poate fi realizată decât prin reafirmarea rolului MAE în calitate de coordonator al politicii naționale în domeniul AOD și a unei implicări active și constante a tuturor instituțiilor care desfășoară activități de AOD. De asemenea, atingerea scopului și obiectivelor generale ale politicii publice va conduce la creșterea gradului de coerență între obiectivele de politică externă ale României și politica de AOD.

Sistemul național pentru AOD trebuie augmentat din punct de vedere legal, bugetar, instituțional, al dezvoltării resursei umane implicate (extindere scheme de personal, creșterea calității și nivelului de instruire etc.), dar și al schimbării paradigmei în care se realizează comunicarea la nivel național în domeniul AOD. În acord cu cerințele legale privind elaborarea propunerilor de politică publică, este avansat **un set de patru obiective generale**, fiecare dintre ele fiind operaționalizate printr-o serie de obiective specifice. În acord cu recomandările identificate și datorită formulării obiectivelor specifice de o manieră care cuprinde și aspectele operaționale, obiectivele operaționale nu au mai fost redactate, în mod separat, pentru fiecare opțiune de politică publică, întrucât ar fi adăugat un nivel ridicat de redundanță⁹⁹.

De asemenea, măsurile propuse în cadrul politicii publice au fost creionate luând în considerare că, prin activitățile realizate în proiect, a fost elaborată o analiză detaliată a sistemului AOD, și o parte din metodologiile și materialele necesare pentru fundamentarea prezentei politici. Nu în

⁹⁹ Potrivit instrucțiunilor de completare a propunerii de politică publică guvernamentală aprobate prin Decizia Prim-ministrului nr. 297/2016, p. 5.

ultimul rând, platforma online integrată,¹⁰⁰ dezvoltată în cadrul aceluiași demers, precum și această politică publică, va oferi o serie de capacități tehnice necesare care vor contribui semnificativ la atingerea obiectivelor construite în prezentul document. Concret, prin platformă se intenționează asigurarea unei interacțiuni unice cu beneficiarii de AOD, cu cetățenii, sectorul neguvernamental și mediul privat. Va oferi elementele necesare de interoperabilitate și interconectare între MAE și instituțiile din subordinea/sub autoritatea/în coordonarea sa, instituții și autorități din administrația publică centrală și locală care desfășoară acțiuni de AOD. Platforma integrată va contribui la crearea condițiilor unei administrații publice moderne, eficace și eficiente. Nu în ultimul rând, va facilita îmbunătățirea proceselor de monitorizare, raportare națională și evaluare a activităților AOD derulate de entitățile cu atribuții în domeniul AOD.

Politica publică reliefează necesitatea constituirii unui sistem național de cooperare internațională pentru dezvoltare funcțional, eficient, cu rezultate vizibile și durabile la nivelul partenerilor de dezvoltare. Componenta de AOD asigură dezvoltarea statelor partenere conform nevoilor acestora, fructificând experiența dobândită de România în timpul tranziției de la un regim totalitar la unul democratic și pe cea din timpul aderării la NATO și Uniunea Europeană, contribuind totodată la consolidarea rolului pe plan internațional.

Principalul rol al cooperării pentru dezvoltare este atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă prevăzute prin Agenda 2030. Totodată, politica de AOD oferă posibilitatea întăririi parteneriatelor socio-economice și dezvoltarea de noi altele cu partenerii în curs de dezvoltare.

Atingerea scopului va facilita concretizarea următoarelor priorități naționale:

1. Dezvoltarea sistemului național de cooperare internațională pentru dezvoltare, astfel încât să poată contribui la atingerea unei alocări de 0,33% din VNB și maximizarea impactului acestei alocări.
2. Consolidarea profilului internațional al României de stat angajat în sprijinirea dezvoltării statelor și a urmăririi obiectivelor globale comune.
3. Întărirea parteneriatelor socio-economice internaționale cu actualii parteneri de dezvoltare și identificarea unor parteneri noi.

Operaționalizarea scopului se realizează printr-un set de patru obiective generale, cărora le sunt asociate obiective specifice. Fiecare obiectiv abordează dimensiunile în cadrul cărora au fost

¹⁰⁰ Prin proiectului *Dezvoltarea capacității României ca stat donator de asistență oficială pentru dezvoltare și asistență umanitară – instrument integrat RoAID: planificare, dezvoltare, implementare și evaluare*, (cod SIPOCA 868 / cod MySMIS 135024 s-a porpus activitatea A5.2: Dezvoltarea unei platforme online RoAID prin care se realizează acordarea granturilor și dezvoltarea unui sistem integrat de raportare și monitorizarea proiectelor și programelor finanțate prin mecanismul de asistență oficială pentru dezvoltare.

semnalate deficiențe sau oportunități de dezvoltare a sistemului național de AOD, unde, mai departe, vor fi formulate modificări sau acțiuni.

Astfel, față de problemele descrise în cuprinsul celei de a doua secțiune s-a stabilit un număr de patru Obiective Generale (OG) și nouă Obiective Specifice (OS), după cum urmează:

Obiectiv general	Obiective specifice
OG 1 Consolidarea și extinderea sistemului național de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară prin consolidarea cadrului bugetar	OS 1.1 Consolidarea cadrului bugetar în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare
	OS 1.2 Consolidarea rolului central al MAE în cadrul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară prin creșterea bugetului alocat și consolidarea instituțiilor subordonate MAE
	OS 1.3. Optimizarea resurselor umane dedicate politicii de AOD a României
	OS 1.4 Alinierea eforturilor tuturor actorilor antrenați în activități de AOD și consolidarea cooperării dintre aceștia
OG 2 Îmbunătățirea procesului de planificare în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare prin armonizarea documentelor programatice și a politicilor publice existente, corelarea componentei bugetare cu țintele strategice	OS 2.1 Corelarea demersurilor instituțiilor publice de planificare pe linia acțiunilor de AOD, în vederea consolidării rolului României ca donator de AOD
	OS 2.2 Multiplicarea opțiunilor de finanțare a acțiunilor de AOD
OG 3 Îmbunătățirea procesului de implementare a inițiativelor în domeniul Asistenței Oficiale pentru Dezvoltare	OS 3.1 Creșterea capacității de monitorizare și evaluare a activităților de AOD și a progresului în implementarea inițiativelor de către beneficiari
OG 4 Îmbunătățirea procesului de comunicare la nivel intra și inter-instituțional, precum și cu societatea civilă, mass-media, mediul de afaceri și cetățeni	OS 4.1 Menținerea unui nivel ridicat al transparenței privind acțiunile în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare
	OS 4.2 Creșterea gradului de înțelegere la nivelul opiniei publice din România a aspectelor de dezvoltare internațională, importanței acestora în context global, precum și cunoașterii acțiunilor întreprinse de instituțiile românești

4. Descrierea opțiunilor de soluționare a problemelor identificate

În acord cu cerințele descrise în cadrul legal care guvernează elaborarea propunerilor de politici publice elaborate la nivel central, în această secțiune sunt prezentate trei opțiuni, inclusiv scenariul de referință. Una dintre specificațiile domeniului în care este propusă această politică publică ține de faptul că scopul este guvernat de țintele naționale ale României deja asumate, iar parte dintre măsuri nu sunt opționale, întrucât ele urmează practica internațională în domeniu. În acest sens, cele trei scenarii de referință privesc doar diferențe de abordare a atingerii scopului, obiectivelor generale și specifice. În acest sens, scenariile sunt construite în acord cu nivelul de radicalitate a modificării sistemului național AOD.

Tabel nr. 4 Opțiunile propunerii de politică publică pentru soluționarea problemelor identificate

Scenariul 1 (Desfășurarea scenariului de referință)	Scenariul 2	Scenariul 3
Păstrarea status-quo ului prin menținerea actualului cadru formal al sistemului național de cooperare internațională pentru dezvoltare, urmând o concentrare pe nivelul de resurse alocat politicii naționale AOD în raport cu ținta națională de atingere a 0.33% din VNB în anul 2030.	Augmentarea sensibilă a actualului sistem național de cooperare internațională pentru dezvoltare, printr-o mai largă participare a administrației publice locale, a societății civile, a mediului de afaceri, a mediului universitar ș.a., cu accent pe o mai bună coordonare și cooperare, dar fără o reformă instituțională profundă.	Regândirea radicală a sistemului național de cooperare internațională pentru dezvoltare prin schimbarea arhitecturii sistemului instituțional public cu atribuții în domeniu (și realocarea competențelor), eventual urmând un model de bună practică de la nivel internațional.

Varianta aleasă ca referință este cea în care se mențin atât cadrul juridic național incident domeniului cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară, cât și cel instituțional aferent. Varianta – referință este descrisă în Scenariul 1.

În continuare, este prezentat succint modul în care cele trei opțiuni de politică publică analizate afectează scenariul de referință. Varianta selectată ca soluție este dezvoltată în cadrul secțiunii 6

„Selectarea opțiunii”, care include și măsurile care vor fi luate pentru rezolvarea obstacolelor existente în implementarea politicii naționale de cooperare internațională pentru dezvoltare.¹⁰¹

Scenariul 1: Desfășurarea scenariului de referință

Ca primă variantă a propunerii de politică publică a fost aleasă menținerea situației actuale. Aceasta reprezintă reperul în cadrul analizei de impact pentru compararea efectelor non-acțiunii guvernamentale cu cele obținute prin întreprinderea de măsuri cu scopul soluționării problemelor existente.

Menținerea actualului cadru juridic național incident domeniului cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară, cât și a celui instituțional aferent, asumată de Scenariul 1 contribuie la perpetuarea și acutizarea problemelor existente.

Menținerea cadrului legal, procedural și instituțional actual accentuează deficiențe cu privire, în principal, la: țintele naționale asumate privind bugetul AOD alocat; eligibilitatea măsurilor întreprinse de AAPL, ONG-uri, mediu de afaceri și universități, ca măsuri de tip AOD; capacitatea RoAid de exercitare a funcției de organ executiv principal al politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare; ale României în furnizarea asistenței oficiale pentru dezvoltare; corelarea cu prioritățile geografice stabilite în cadrul Programului; procedurile privind colectarea propunerilor de măsuri de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară provenind din partea autorităților publice centrale; fundamentarea proiectelor de AOD, care nu beneficiază de evaluarea ex-ante; alinierea planificării strategice la planificarea bugetară, în special pentru autoritățile centrale și locale care au instituționalizat instrumentul plan strategic instituțional; comunicarea în domeniul dezvoltării, deficitară prin prisma numărului scăzut de date în format deschis

Lacunele și sincopele existente în legislația românească incidentă cooperării internaționale pentru dezvoltare, coroborate cu o lungă perioadă de constrângeri bugetare și o slabă promovare și informare a populației asupra beneficiilor și impedimentelor privind implementarea acțiunilor AOD, vor contribui la menținerea unui ritm suboptimal de creștere a bugetului alocat AOD, dar și a unei slabe participări și implicări a actorilor sistemului național de cooperare internațională, și mai ales, la un grad limitat de cunoaștere, la nivelul cetățenilor, a eforturilor, succeselor și bunelor practici înregistrate în cadrul politicii de AOD a României.

¹⁰¹ Selectarea celorlalte două variante de politică publică a avut la bază concluziile și recomandările factorilor interesați, exprimate în cadrul analizelor și consultărilor realizate prin proiectul *Dezvoltarea capacității României ca stat donator de asistență oficială pentru dezvoltare și asistență umanitară – instrument integrat RoAID: planificare, dezvoltare, implementare și evaluare, cod SIPOCA 868/ cod SMIS 135024*.

Impactul menținerii actualei stări *de facto* în ceea ce privește deficiențele și problemele ivite în planul consolidării politicii naționale de cooperare internațională pentru dezvoltare este descris în cadrul secțiunii 5 „Identificarea și evaluarea impactului”.

Scenariul 2: Lărgirea sistemului național de cooperare internațională pentru dezvoltare, prin intensificarea participării administrației publice locale, a societății civile, a mediului de afaceri, a mediului universitar ș.a., cu accent pe o mai bună coordonare și cooperare

Varianta a doua de politică publică implică o abordare holistică a domeniului cooperării internaționale pentru dezvoltare și cuprinde măsuri de adresare a performanței slabe în ceea ce privește angajamentul asumat de România de a crește nivelul AOD la un quantum de 0,33% din VNB, până în anul 2030, dar fără a se produce schimbări ale cadrului instituțional actual.

Este urmărită augmentarea sensibilă a actualului sistem național de cooperare internațională pentru dezvoltare, prin încurajarea participării active a actorilor care-l compun, în special a administrației publice locale, a societății civile, a mediului de afaceri, a mediului universitar, a reprezentanților economiei social. Se va avea în vedere creșterea capacității de raportare a cheltuielilor eligibile AOD, promovarea cadrului programatic ca fundament al viitoarelor programe prin care se va oferi asistență oficială pentru dezvoltare. Nu în ultimul rând, se propune, prin acest scenariu, creșterea gradului de cunoaștere și conștientizare în rândul cetățenilor români cu privire la rezultatele politicii de AOD a României.

În ciuda multiplelor limitări și disfuncționalități, acest sistem este funcțional și a permis României atingerea unui nivel rezonabil de dezvoltare a politicii, care însă poate fi contrabalansat de actualele provocări socioeconomice și politice manifestate în plan național și internațional.

Scenariul 3: Reformă amplă a sistemului instituțional public cu atribuții în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare, cu racordare la un model de bună practică de la nivel internațional

Varianta a treia de politică publică diferă de varianta a doua prin faptul că, deși ambele propun actualizări și modificări ale modalității de gestionare a cooperării internaționale pentru dezvoltare, pentru a răspunde în mod adecvat unei agende mai ambițioase, la un sistem tot mai complex de actori și un set mai larg de instrumente dedicate, Scenariul 3 propune, cu acest scop, o amplă și profundă reformă instituțională a sistemului instituțional public cu atribuții în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare.

În acest sens, pot fi avute în vedere diferitele modele instituționale adoptate de statele membre OCDE pentru gestionarea politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare. Panorama

internațională este foarte variată în acest sens, remarcându-se între altele, diferitele grade de autonomie a agențiilor de dezvoltare.

Un reper important în selectarea arhitecturii instituționale optime îl vor constitui bunele practici identificate prin intermediul transferului de expertiză facilitat de mesele rotunde derulate în cadrul proiectului *Dezvoltarea capacității României ca stat donator de asistență oficială pentru dezvoltare și asistență umanitară – instrument integrat RoAID: planificare, dezvoltare, implementare și evaluare, cod SIPOCA 868/ cod SMIS 135024* cu agenții omoloage RoAid¹⁰², precum și cu reprezentanți ai DG INTPA.¹⁰³

¹⁰² Austrian Development Agency (ADA), Spanish International Cooperation Agency for Development (AECID), Agence Française de Développement (AFD), Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) și Swedish International Development Cooperation Agency (Sida).

¹⁰³ DG INTPA elaborează și pune în aplicare politicile Comisiei în materie de parteneriate internaționale. Mai multe detalii pot fi accesate prin: https://commission.europa.eu/about-european-commission/departments-and-executive-agencies/international-partnerships_ro

5. Identificarea și evaluarea impactului

În cadrul acestei secțiuni este prezentat impactul celor trei opțiuni de politică publică propuse în secțiunea anterioară. Compararea efectelor va contribui la o mai bună fundamentare a procesului de selectare a variantei optime propusă ca politică publică în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare. Varianta selectată este descrisă detaliat în Secțiunea 6 „Selectarea opțiunii”.

Analiza de impact

Impactul economic și asupra mediului de afaceri

Impactul macroeconomic

Scenariul 1: Impact negativ

Atingerea în ritm accelerat a țintei naționale de 0,33% din VNB național, în anul 2030, pentru bugetul alocat AOD, doar prin alocări de la bugetul de stat va conduce la creșterea substanțială a cheltuielilor guvernamentale. Asigurarea, preponderent din această sursă, a diferenței de 506 milioane euro pentru atingerea țintei asumate pentru valoarea acestui buget în anul 2030, de 782 milioane euro¹⁰⁴ va accentua constrângerea macroeconomică puternică care se manifestă la nivel național pe fondul pandemiei de COVID-19 și al războiului de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei (șoc inflaționist, contracția consumului populației, reducerea capacității de producție, a investițiilor publice și private, a comerțului, a fluxurilor de capital etc.), antrenând riscuri majore în ceea ce privește veniturile bugetului public.

În plus, nu se asigură o identificare și includere a entităților private, care deja oferă asistență oficială pentru dezvoltare, în sistemul de AOD al României pentru a crește numărul acestora și a le facilita astfel, noi posibilități de finanțare, creștere capacitate, de investiții, accesare de noi piețe și parteneriate.

Coordonarea deficitară între eforturile AOD publice și cele private conduce, pe termen lung, la o situație de alocare ineficientă a resurselor, implicit la o suprapunere sau lacune în eforturile de dezvoltare.

Scenariul 2: Impact pozitiv

Distribuirea eforturilor bugetare între cele două paliere ale administrației publice (central și local), dar și contribuțiile altor actori ai sistemului național de cooperare internațională pentru dezvoltare, contribuie la scăderea presiunii actuale asupra bugetului de stat pentru atingerea țintei naționale de 0,33% din VNB național, în anul 2030, pentru bugetul AOD și implicit, la

¹⁰⁴ Datele prezentate sunt cele aferente situației din anul 2021. A se vedea în acest sens, European Commission, *Publication of preliminary figures on 2021 Official Development Assistance, Annex: Tables and Graphs*, p. 3. Document disponibil on-line la adresa https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_22_4533.

redresarea economică pe termen lung a țării. Atingerea rezultatelor anticipate este facilitată prin recunoașterea formală a unei foi de parcurs pentru acest proces.

Combinarea¹⁰⁵ contribuțiilor publice, în vederea atingerii scopurilor de dezvoltare durabilă, diminuează semnificativ riscul asociat unei investiții pe o piață mai puțin atractivă.

La nivel de costuri pe care politica le implică, acestea vor fi minimale, întrucât măsurile vizează, mai degrabă, armonizarea cadrului legal, ameliorarea deficiențelor identificate la nivel instituțional, creșterea gradului de cooperare la nivelul entităților care oferă AOD. Ținând cont de potențialele oportunități de investiții pentru agenții privați, eventualele costuri vor fi justificate și acoperite. De asemenea, se asigură o predictibilitate ridicată a creșterii numărului de parteneriate cu reprezentanții mediului privat și dezvoltarea capacităților acestora în furnizarea de AOD.

Scenariul 3: Impact pozitiv

Beneficiile prezentate pentru Scenariul 3 pot fi atinse doar într-un orizont de timp destul de mare. Reforma instituțională profundă preconizată reclamă o perioadă de acomodare a noii arhitecturi instituționale la contextul legal și procedural, dar și rezistența la schimbare specifică resursei umane din administrația publică.

Redistribuirea eforturilor financiare pentru atingerea țintei naționale de 0,33% din VNB național, în anul 2030, pentru bugetul AOD, se va definitiva doar după dobândirea unei stabilități depline a noii arhitecturi instituționale. Astfel, se reduce perioada de timp pentru creșterea incrementală a bugetului AOD până în anul 2030, existând riscul creșterii presiunii financiare până la un nivel de insuportabilitate.

Impactul asupra investițiilor publice

Scenariul 1: Impact negativ

Deficiențele de ordin legal și procedural afectează capacitatea de a prioritiza investițiile publice și nu permit o optimizare a alocărilor bugetare cu această destinație. Se profilează atât realizarea unor investiții publice de mai mică anvergură, care nu va permite atingerea deplină a obiectivelor politicii de AOD.

Scenariul 2: Impact pozitiv

¹⁰⁵ Conform definiției OCDE, finanțarea combinată/mixtă (blended finance) reprezintă utilizarea strategică a finanțelor pentru dezvoltare cu scopul mobilizării de resurse suplimentare în vederea facilitării dezvoltării durabile în țările în curs de dezvoltare. Mai multe informații: <https://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/blended-finance-principles/>

Introducerea abordărilor și instrumentelor științifice de fundamentare a deciziilor (analize *ex-ante*, *ex-post*, abordarea bazată pe dovezi, abordarea multicriterială, set de noi criterii de evaluare a propunerilor de proiecte și programe de AOD ș.a.) asigură un cadru stabil și riguros pentru derularea investițiilor publice prevăzute de inițiativele AOD.

Scenariul 3: Impact pozitiv

Beneficiile prezentate pentru scenariul 2 pot fi atinse doar într-un orizont de timp îndepărtat, putând fi contrabalansate de o eventuală instabilitate a cadrului de reglementare incident derulării investițiilor publice.¹⁰⁶

Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Scenariul 1: Nu se aplică

Scenariul 2: Nu se aplică

Scenariul 3: Nu se aplică

Impactul asupra mediului de afaceri

Scenariul 1: Impact negativ

Menținerea stării actuale nu facilitează pe deplin accesarea de către mediul de afaceri, în contextul furnizării de asistență oficială pentru dezvoltare, a noi posibilități de finanțare sau a noi piețe și parteneriate. Există totodată riscul instituirii unui tratament inegal în ceea ce privește dezvoltarea parteneriatelor MAE/RoAid cu partenerii privați, în cadrul proiectelor de AOD.

Scenariul 2: Impact pozitiv

Facilitarea accesării de noi piețe și parteneriate, conduce la extinderea expertizei mediului de afaceri în alocarea asistenței oficiale pentru dezvoltare și, implicit, la creșterea capacității sale în domeniu.

Scenariul 3: Impact pozitiv

Termenul de atingere a beneficiilor prevăzute pentru scenariul 2 este unul lung și afectat de modificările ce pot surveni în plan economic și legislativ.

Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

¹⁰⁶ În plus, reforma instituțională poate presupune alocarea într-un termen foarte scurt (sub un an), a unor cheltuieli semnificative pentru noi sedii, personal etc., dificil de asigurat în contextul noilor măsuri fiscal-bugetare instituite prin OUG nr. 34/2023, cu modificările și completările ulterioare, pentru asigurarea stabilității macroeconomice a României.

Scenariul 1: Impact negativ

Menținerea stării actuale nu facilitează pe deplin accesarea de către întreprinderile mici și mijlocii, în contextul furnizării de asistență oficială pentru dezvoltare, a noi posibilități de finanțare sau a noi piețe și parteneriate.

Scenariul 2: Impact pozitiv

Facilitarea accesării de către întreprinderile mici și mijlocii a noi piețe și parteneriate, conduce la extinderea expertizei lor în alocarea asistenței oficiale pentru dezvoltare și, implicit, la creșterea capacității proprii în domeniu.

Scenariul 3: Impact pozitiv

Termenul de atingere a beneficiilor prevăzute pentru Scenariul 3 este unul lung și afectat de modificările ce pot surveni în plan economic și legislativ.

Impactul asupra serviciilor publice furnizate de instituțiile administrației publice centrale și locale

Scenariul 1: Impact negativ

Pe termen lung se diminuează reziliența instituțiilor publice cu atribuții în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare în special din perspectiva asigurării bugetului AOD conform angajamentelor naționale. Va fi astfel afectată performanța instituțională și scăderea eficacității în atingerea obiectivelor politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare.

Scenariul 2: Impact pozitiv

Opțiunea de politică publică promovează, în general, măsuri moderate care vizează, mai degrabă, armonizarea cadrului legal, ameliorarea deficiențelor identificate la nivel instituțional, creșterea gradului de cooperare la nivelul entităților care oferă AOD. Acestea vor conduce la creșterea performanțelor instituțiilor publice cu atribuții în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare, precum și la o mai bună corelare a acțiunilor acestora.

Scenariul 3: Impact pozitiv

Efectele pozitive sunt similare celor anticipate pentru Scenariul 2, dar, efectele structurale apar după o perioadă mai lungă de timp, fiind însă mai profunde, prin schimbarea arhitecturii instituționale, a modului de organizare și funcționare, eventual a statului instituțiilor publice cu atribuții în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare.

Cuantumul beneficiilor economice

Scenariul 1: N/A

Scenariul 2: Creșterea apetitului mediului de afaceri de a-și utiliza resursele financiare pentru acțiuni AOD, fiind asigurat un mod de cooperare mai predictibil și mai echitabil cu instituțiile publice cu atribuții în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare.

Scenariul 3: Similar Scenariului 2, dar cu cristalizare într-un interval mai lung de timp.

Cuantumul costurilor economice

Scenariul 1: Nu există costuri asociate, întrucât această variantă de politică publică presupune non-intervenția guvernamentală.

Scenariul 2: Costurile economice sunt asociate, în principal, modificărilor legislative, informării, consolidării capacităților instituționale.

Scenariul 3: Costurile economice sunt generate, similar Scenariului 2, de necesitatea operării modificărilor legislative, informării, consolidării capacităților instituționale. Ele însă vor fi mai mari, prin creșterea costurilor aferente consolidării capacităților instituționale în caz de reformă instituțională amplă și profundă.

Impactul bugetar și financiar

Costurile și veniturile generate de inițiativă asupra bugetului de stat, precum și impactul, plus/minus, rezultat

Scenariul 1:

a) N/A

b) Necesitatea respectării angajamentelor României de creștere incrementală a bugetului AOD pentru a atinge ținta de 0.33% din VNB până în anul 2030, preponderent de la bugetul de stat, atrage riscul diminuării cheltuielilor bugetare pentru alte domenii prioritare, situație îngreunată de o scădere a veniturilor acestui buget.

Scenariul 2:

a) N/A

b) Distribuirea eforturilor bugetare între cele două paliere ale administrației publice (central și local), dar și contribuțiile altor actori ai sistemului național de cooperare internațională pentru dezvoltare, contribuie la scăderea presiunii actuale asupra bugetului de stat pentru atingerea țintei naționale de 0,33% din VNB național, în anul 2030, pentru bugetul AOD.

Scenariul 3:

a) N/A

b) Impactul este similar Scenariului 2 dar se va atinge într-un interval de timp mult mai mare fiind supus influențelor schimbărilor contextului sociopolitic și economic.

Costurile și veniturile generate de inițiativă asupra bugetelor locale, precum și impactul, plus/minus, rezultat

Scenariul 1:

a) N/A

b) Lipsa coordonării acțiunilor de AOD între cele două paliere administrative (central și local) conduce la dublarea resurselor alocate bugetului AOD, atât de la bugetul de stat, cât și de la bugetul local) sau alocarea inefficientă a acestora, implicit la o suprapunere sau lacune în eforturile de dezvoltare.

Scenariul 2:

a) N/A

b) Distribuirea eforturilor bugetare între cele două paliere ale administrației publice (central și local) pentru constituirea bugetului AOD, va conduce la creșterea incrementală a bugetelor AOD asigurate din bugetele locale, dar, printr-o planificare adecvată.

Scenariul 3:

a) N/A

b) Reforma instituțională poate conduce la întârzieri în aplicarea unei metodologii unitare privind distribuirea eforturilor bugetare între cele două paliere ale administrației publice (central și local) pentru constituirea bugetului AOD. Astfel, fie unele unități administrativ-teritoriale nu vor mai alocă resurse cu această destinație, fie vor alocă într-un volum subdimensionat.

Impactul social

Impactul asupra grupurilor-țintă identificate

Scenariul 1: Impact negativ

Menținerea unui nivel redus de conștientizare a populației României în domeniul dezvoltării.

Scenariul 2: Impact pozitiv

Opțiunea de politică publică asigură o creștere a nivelului de conștientizare, educare și informare a populației României în domeniul dezvoltării, la care contribuie și creșterea gradului de transparență a acțiunilor AOD.

Totodată se asigură o întărire a capacității operaționale în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară, în special la nivelul RoAid și implicit, creșterea eficacității acțiunilor AOD.

De asemenea, opțiunea de politică publică contribuie la dezvoltarea unei rețele solide între actorii sistemului național în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare, una bazată pe creșterea gradului de încredere în instituțiile publice și acțiunile AOD.

Scenariul 3: Impact pozitiv

Similar Scenariului 2, dar atingerea nivelului de maturitate se va produce după un interval de timp mult mai mare.

Impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6 lit. p) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările ulterioare

Scenariul 1: Nu se aplică

Scenariul 2: Nu se aplică

Scenariul 3: Nu se aplică

Impactul asupra serviciilor sociale

Scenariul 1: Nu se aplică

Scenariul 2: Nu se aplică

Scenariul 3: Nu se aplică

Impactul asupra mediului înconjurător

Impactul asupra utilizării resurselor naturale

Scenariul 1: Impact pozitiv indirect

Inițiativele României în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare sunt în acord cu obiectivele Agendei 2030 și politicile europene în domeniu care prevăd, expres, finanțarea de acțiuni referitoare la protejare biodiversității, acțiune climatică, economie circulară, reducerea poluării. Astfel, impactul este unul pozitiv, dar indirect, întrucât, în acest domeniu, nu vizează aria geografică a României.

Scenariul 2: Impact pozitiv indirect

Impactul este similar Scenariului 1, dar, prin creșterea capacității de planificare strategică în acest domeniu, impactul poate fi unul mult mai amplu.

Scenariul 3: Impact pozitiv indirect

Impactul este similar Scenariului 2.

Impactul asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor

Scenariul 1: Impact pozitiv indirect

Inițiativele României în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare sunt în acord cu obiectivele Agendei 2030 și politicile europene în domeniu care prevăd, expres, finanțarea de acțiuni referitoare la protejare biodiversității, acțiune climatică, economie circulară, reducerea poluării.

Astfel, impactul este unul pozitiv, dar indirect, întrucât, în acest domeniu, nu vizează aria geografică a României.

Scenariul 2: Impact pozitiv indirect

Impactul este similar Scenariului 1, dar, prin creșterea capacității de planificare strategică în acest domeniu, impactul poate fi unul mult mai amplu.

Scenariul 3: Impact pozitiv indirect

Impactul este similar Scenariului 2.

Impactul asupra calității mediului

Scenariul 1: Impact pozitiv indirect

Inițiativele României în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare sunt în acord cu obiectivele Agendei 2030 și politicile europene în domeniu care prevăd, expres, finanțarea de acțiuni referitoare la protejare biodiversității, acțiune climatică, economie circulară, reducerea poluării.

Astfel, impactul este unul pozitiv, dar indirect, întrucât, în acest domeniu, nu vizează aria geografică a României.

Scenariul 2: Impact pozitiv indirect

Impactul este similar Scenariului 1, dar, prin creșterea capacității de planificare strategică în acest domeniu, impactul poate fi unul mult mai amplu.

Scenariul 3: Impact pozitiv indirect

Impactul este similar Scenariului 2.

6. Selectarea opțiunii

Rezultatele analizei prezentate în secțiunea 5 „Identificarea și evaluarea impactului” au fost filtrate cu ajutorul unui set de 4 criterii:

1. prioritatea acordată de către factorii interesați;
2. urgența soluționării problemelor identificate;
3. impactul estimat asupra rezultatelor acțiunilor de AOD
4. riscurile generare de orice activitate de reformă și restructurare

Analiza multicriterială a condus la selectarea scenariului 2 ca opțiunea de politică publică pentru cooperarea internațională pentru dezvoltare. Această opțiunea se va operaționaliza printr-o serie de intervenții de înaltă precizie și complexitate, care sunt detaliate în *Tabel nr. 5 Obiective generale, obiective specifice, obiective operaționale, acțiuni necesare și indicatori de monitorizare aferente scenariului 2*

<i>Obiective Specifice</i>	<i>Obiective operaționale pentru soluționarea aspectelor identificate în cadrul secțiunii „Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică ”</i>	<i>Acțiuni necesare pentru implementare¹⁰⁷</i>	<i>Indicatori monitorizare</i>	<i>Instituții responsabile</i>	<i>Planificare în timp</i>
OG 1 Consolidarea și extinderea sistemului național de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară prin consolidarea cadrului bugetar					
OS 1.1 <i>Consolidarea cadrului bugetar în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare</i>	1.1.1. Consolidarea cadrului bugetar în vederea mobilizării resurselor financiare publice necesare atingerii țintei de 0,33% din VNB la nivelul anului 2030.	Se va organiza un grup de lucru interministerial (în coordonarea MAE și cu consultarea instituțiilor reprezentate în Comitetul Consultativ) care va analiza procesul de bugetare pentru AOD la nivelul entităților publice, măsurile necesare evidențierii cheltuielilor cu destinația AOD în cadrul	Constituirea unui grup de lucru interministerial Raportul grupului de lucru	Instituțiile care implementează activități AOD, în coordonarea MAE, cu sprijin RoAid	2025-2030

¹⁰⁷ Se va utiliza modelul SMART în formularea obiectivelor specifice și operaționale. Astfel, acestea vor fi suficient de concrete încât să poată fi atinse prin acțiuni specifice, măsurabile, fezabile (accesibile) și realiste și vor include un orizont de timp aferent realizării lor.

<i>Obiective Specifice</i>	<i>Obiective operaționale pentru soluționarea aspectelor deficitare identificate în cadrul secțiunii „Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică ”</i>	<i>Ațiuni necesare pentru implementare¹⁰⁷</i>	<i>Indicatori monitorizare</i>	<i>Instituții responsabile</i>	<i>Planificare în timp</i>
		bugetelor acestora, procesul de centralizare a informațiilor bugetare.			
	1.1.2 Explorarea opțiunilor de planificare incrementală și ritmică a bugetului de stat în vederea atingerii țintei de 0.33% din VNB până în 2030 și distribuirea eficientă a AOD.	Se vor organiza consultări între Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Finanțelor privind opțiunile de consolidare a volumului de asistență oficială pentru dezvoltare acordată de România în cadrul bugetului de stat, având în vedere necesitatea atingerii țintei de 0.33% din VNB până în 2030.	Consultare MAE și MF	MAE, MF	Până la finalul anului 2026

<i>Obiective Specifice</i>	<i>Obiective operaționale pentru aspectele identificate în secțiunii „Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică ”</i>	<i>Acțiuni necesare pentru implementare¹⁰⁷</i>	<i>Indicatori monitorizare</i>	<i>Instituții responsabile</i>	<i>Planificare în timp</i>
OS 1.2 <i>Consolidarea rolului central al MAE în cadrul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară prin creșterea bugetului alocat și consolidarea</i>	1.2.1 Creșterea bugetului alocat MAE raportat la volumul total al AOD la nivel național.	Se vor realiza consultări între Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Finanțelor cu privire la posibilitatea creșterii volumului de asistență oficială pentru dezvoltare acordată de România. Consultarea dintre cele două ministere va aborda inclusiv posibilitatea elaborării unei foi de parcurs care să aibă în vedere o creștere incrementală anuală și consecvență a bugetului alocat	Consultare MAE și MF	MAE, MF	Până la finalul anului 2026

<i>Obiective Specifice</i>	<i>Obiective operaționale pentru soluționarea aspectelor deficitare identificate în cadrul secțiunii „Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică ”</i>	<i>Acțiuni necesare pentru implementare¹⁰⁷</i>	<i>Indicatori monitorizare</i>	<i>Instituții responsabile</i>	<i>Planificare în timp</i>
<i>instituțiilor subordonate MAE</i>		MAE în intervalul 2027-2030, pentru a asigura o contribuție constantă la atingerea țintei naționale asumate pentru 2030.			
	1.2.2 Eficientizarea activității RoAid, completarea schemei de personal, perfecționarea resursei umane, îmbunătățirea comunicării interne, promovarea schimbului de experiență, îmbunătățirea planificării	Se va realiza o foaie de parcurs pentru acreditarea RoAid ca instituție pillar assessed.	Foaie de parcurs	RoAid	Permanent

<i>Obiective Specifice</i>	<i>Obiective operaționale pentru soluționarea aspectelor deficitare identificate în cadrul secțiunii „Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică ”</i>	<i>Acțiuni necesare pentru implementare¹⁰⁷</i>	<i>Indicatori monitorizare</i>	<i>Instituții responsabile</i>	<i>Planificare în timp</i>
	strategice, măsurarea impactului etc.).				
OS 1.3. Optimizarea resurselor umane dedicate politicii de AOD a României	1.3.1 Creșterea numărului de persoane la nivelul autorităților publice implicate în implementarea politicii de AOD a României și a gradului de formare și perfecționare a acestora în acord cu abilitățile și cunoștințele necesare domeniului.	Cartografierea entităților academice care oferă programe de pregătire în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare.	Publicarea rezultatelor pe site-ul RoAid	RoAid, la cererea MAE, cu participarea SNSPA, mediul academic	2025-2027
	1.3.2 Consolidarea pregătirii personalului	Continuarea sesiunilor de informare periodică a angajaților	Sesiuni de informare/	MAE	2025-2030

<i>Obiective Specifice</i>	<i>Obiective operaționale pentru soluționarea aspectelor deficitare identificate în cadrul secțiunii „Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică ”</i>	<i>Acțiuni necesare pentru implementare¹⁰⁷</i>	<i>Indicatori monitorizare</i>	<i>Instituții responsabile</i>	<i>Planificare în timp</i>
	diplomatic din cadrul misiunilor din statele partenere în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare.	de la misiunile diplomatice din statele partenere și consolidarea pregătirii diplomaților în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare, ca parte a pregătirii existente.	Modul tematic în cadrul programelor de pregătire pentru diplomați		
OS 1.4 Alinierea eforturilor tuturor actorilor antrenați în activități de AOD și consolidarea cooperării dintre aceștia	1.4.1 Continuarea extinderii sferei de colectare a datelor privind activitățile eligibile AOD în plan local.	Creșterea numărului de instituții consultate în vederea raportării activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.	Număr de instituții consultate	MAE	2025-2030
	1.4.2 Promovarea în rândul autorităților publice locale a funcționalităților și	Se vor prezenta funcționalitățile și avantajele platformei digitale integrate în cadrul unor	Acțiuni implementate	RoAid	Permanent

<i>Obiective Specifice</i>	<i>Obiective operaționale pentru soluționarea aspectelor deficitare identificate în cadrul secțiunii „Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică ”</i>	<i>Acțiuni necesare pentru implementare¹⁰⁷</i>	<i>Indicatori monitorizare</i>	<i>Instituții responsabile</i>	<i>Planificare în timp</i>
	avantajelor platformei digitale integrate și a posibilităților de utilizare.	evenimente/ sesiuni dedicate (ex. online).			
	1.4.3 Stimularea participării active a mediului academic, de afaceri sau a economiei sociale la activitățile de AOD.	Se vor iniția colaborări cu societatea civilă, mediul academic, entități private, experți, institute de cercetare dezvoltare, pentru o mai bună gestionare a cunoștințelor în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare.	Activități implementate în cooperare	MAE, RoAid, alte autorități publice care desfășoară acțiuni de AOD	Permanent
	1.4.4 Îmbunătățirea instrumentarului incident	Se vor organiza sesiuni de informare pe tematici vizând aspecte de coordonare inter-	Sesiuni de informare	MAE, RoAid	Permanent

<i>Obiective Specifice</i>	<i>Obiective operaționale pentru soluționarea aspectelor deficitare identificate în cadrul secțiunii „Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică ”</i>	<i>Acțiuni necesare pentru implementare¹⁰⁷</i>	<i>Indicatori monitorizare</i>	<i>Instituții responsabile</i>	<i>Planificare în timp</i>
	acțiunilor de coordonare inter-instituțională.	instituțională la nivel național și local, în domeniul AOD.			
OG 2 Îmbunătățirea procesului de planificare în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare prin armonizarea documentelor programatice și a politicilor publice existente, corelarea componentei bugetare cu țintele strategice.					
OS 2.1 Corelarea demersurilor instituțiilor administrației publice de planificare pe linia acțiunilor de AOD în vederea consolidării rolului României	2.1.1 Prezentarea de-o manieră centralizată a acțiunilor de AOD (proiecte și programe de implementat) la nivel național	Prezentarea centralizată a informațiilor privind acțiunile de AOD prin platforma digitală integrată care dispune de module succesive care vizează tot ciclul de implementare al proiectului.	Prezentarea informațiilor prin platforma integrată	MAE, RoAid alte instituții care implementează acțiuni AOD	2025-2030
	2.1.2 Alinierea inițiativelor instituțiilor care implementează AOD cu	Se vor organiza consultări periodice ale MAE cu instituțiile care au raportat AOD în vederea	Consultări periodice	MAE cu participarea instituțiilor care	2025-2027

Obiective Specifice	Obiective operaționale pentru soluționarea aspectelor deficitare identificate în cadrul secțiunii „Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică ”	Acțiuni necesare pentru implementare¹⁰⁷	Indicatori monitorizare	Instituții responsabile	Planificare în timp
ca donator de AOD.	prevederile Programului aferent perioadei 2024-2027	alinierii inițiativelor curente și viitoare la obiectivele stabilite prin Programul Multianual Strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.		implementează acțiuni eligibile AOD	
OS 2.2 Multiplicarea opțiunilor de finanțare a acțiunilor de AOD	2.2.1 Explorarea opțiunii de integrare a instrumentelor financiare inovative în cadrul inițiativelor României de AOD.	Se va efectua un studiu independent cu scopul identificării opțiunilor de utilizare a instrumentelor financiare inovative (<i>tip blending</i>) raportat la specificul național, inclusiv prin analizarea cadrului legislativ.	Un studiu independent	RoAid, la cererea MAE	2025-2027

<i>Obiective Specifice</i>	<i>Obiective operaționale pentru soluționarea aspectelor deficitare identificate în cadrul secțiunii „Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică ”</i>	<i>Acțiuni necesare pentru implementare¹⁰⁷</i>	<i>Indicatori monitorizare</i>	<i>Instituții responsabile</i>	<i>Planificare în timp</i>
OG 3 Îmbunătățirea procesului de implementare a inițiativelor în domeniul Asistenței Oficiale pentru Dezvoltare					
OS 3.1 Creșterea capacității de monitorizare și evaluare a activităților de AOD și a progresului în implementarea inițiativelor de către beneficiari	3.1.1 Dezvoltarea unei proceduri de monitorizare a progresului atât pe baza datelor raportate cât și prin posibilitatea detașării unor echipe în teren pentru a verifica progresului în implementare.	Se va dezvolta la nivelul RoAid o procedură de monitorizare a progresului proiectelor. Se va avea în vedere posibilitatea detașării unor echipe în teren pentru a verifica progresului în implementare.	Procedură de monitorizare a progresului	RoAid	2025-2027
OG 4 Îmbunătățirea procesului de comunicare la nivel intra și inter-instituțional, precum și cu societatea civilă, mass-media, mediul de afaceri și cetățeni					

<i>Obiective Specifice</i>	<i>Obiective operaționale pentru soluționarea aspectelor deficitare identificate în cadrul secțiunii „Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică ”</i>	<i>Acțiuni necesare pentru implementare¹⁰⁷</i>	<i>Indicatori monitorizare</i>	<i>Instituții responsabile</i>	<i>Planificare în timp</i>
<i>OS 4.1 Menținerea unui nivel ridicat al transparenței privind acțiunile în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare</i>	4.1.1 Publicarea de seturi de date, colectate la nivel național, în format deschis, în acord cu normele privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public ¹⁰⁸ , prin intermediul platformei digitale integrate online	Se vor publica seturi de date prin intermediul instrumentului/platformei integrate care va rezulta din proiectul „Dezvoltarea capacității României ca stat donator de asistență oficială pentru dezvoltare și asistență umanitară – instrument integrat RoAID: planificare, dezvoltare, implementare și evaluare“ cod mySmis 135024.	Număr publicări seturi date	MAE	Permanent

¹⁰⁸ Legea nr. 179/2022 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public.

<i>Obiective Specifice</i>	<i>Obiective operaționale pentru aspectelor identificate în cadrul secțiunii „Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică ”</i>	<i>Acțiuni necesare pentru implementare¹⁰⁷</i>	<i>Indicatori monitorizare</i>	<i>Instituții responsabile</i>	<i>Planificare în timp</i>
	4.1.2 Creșterea operativității și gradului de transparență a activității Comitetului Consultativ prin intermediul platformei digitale integrate	Se vor publica informații de interes public privind activitatea Comitetului Consultativ prin platforma digitală integrată.	Secțiune dedicată Comitetului Consultativ în cadrul platformei digitale integrate	RoAid	2025-2027
OS 4.2 Creșterea gradului de înțelegere la nivelul opiniei publice din România a	4.2.1 Evaluarea oportunității actualizării elementelor de identitate vizuală și a procedurilor de comunicare la nivel intern RoAid.	Se vor actualiza elementele de identitate vizuală și procedurile de comunicare prin intermediul resurselor disponibile la nivelul RoAid. Se va avea în vedere și posibilitatea accesării unor	Număr de proceduri actualizate	RoAid	2025-2027

Obiective Specifice	Obiective operaționale pentru soluționarea aspectelor deficitare identificate în cadrul secțiunii „Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică ”	Acțiuni necesare pentru implementare¹⁰⁷	Indicatori monitorizare	Instituții responsabile	Planificare în timp
aspectelor de dezvoltare internațională, importanței acestora în context global, precum și cunoașterii acțiunilor întreprinse de instituțiile românești.		servicii de consultanță în acest sens.			
	4.2.2 Realizarea de acțiuni de conștientizare și educare cu privire la politica de AOD a României, inclusiv în vederea promovării rezultatelor acesteia.	Se vor organiza acțiuni de conștientizare, educare și promovare în domeniul dezvoltării, inclusiv în mediul online.	Acțiuni îndeplinite	MAE, RoAid, alte instituții care desfășoară activități de AOD	Permanent
	4.2.3 Derularea unei cercetări sociologice la nivel național pentru măsurarea nivelului de conștientizare și încredere a populației privind	Se va derula o cercetare sociologică, în parteneriat cu mediul academic ale cărei rezultate vor fi utilizate în elaborarea Programului Multianual Strategic.	Cercetare sociologică premergătoare elaborării Programului	RoAid, la cererea MAE	2027

<i>Obiective Specifice</i>	<i>Obiective operaționale pentru aspectelor identificate în cadrul secțiunii „Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică ”</i>	<i>Acțiuni necesare pentru implementare¹⁰⁷</i>	<i>Indicatori monitorizare</i>	<i>Instituții responsabile</i>	<i>Planificare în timp</i>
	inițiativele României în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare.		Multianual Strategic		

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Școala Națională de Studii Politice și Administrative

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin

Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

7. Procesul de consultare publică

Potrivit Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării¹⁰⁹, Propunerea de Politică Publică urmează a fi prezentată în cadrul procesului de consultare publică după cum urmează:

- formă inițială a proiectului de politică publică, va fi supus concomitent atât consultării publice, în condițiile Legii nr. 52/2003¹¹⁰, cât și consultării preliminare interinstituționale;
- consultarea preliminară interinstituțională se realizează în urma afișării proiectului de politică publică, însușit de conducătorul acestuia, pe site-ul inițiatorului, cu respectarea termenului prevăzut de art. 7 alin. (2) din Legea nr. 52/2003, precum și prin transmiterea concomitentă, în format electronic/PDF, către Secretariatul General al Guvernului;
- la primirea formei electronice, Secretariatul General al Guvernului afișează de îndată, pe site-ul propriu, proiectul de act normativ sau proiectul de document de politici publice;

Desfășurarea întregului proces de consultare, atât cu cetățenii și cu asociațiile legal constituite, cât și consultarea preliminară interinstituțională, cade în sarcina exclusivă a inițiatorului.

Organizații/instituții consultate:

a) autorități și instituții publice:

b) reprezentanți ai societății civile:

Secțiunea urmează a fi completată după derularea procesului de consultare publică.

Rezultatul consultării:

Secțiunea urmează a fi completată după derularea procesului de consultare publică.

¹⁰⁹ HG nr. 561/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, cu modificările și completările ulterioare.

¹¹⁰ Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

8. Măsurile postadoptare

- **actele normative subsecvente ce urmează a fi elaborate după adoptarea propunerii de politică publică și termenele estimate pentru aprobarea acestora de către Guvern sau Parlament**

O parte dintre măsurile propuse de opțiunea de politică publică selectată necesită elaborarea de noi reglementări în domeniu, precum și modificarea celor existente.

Astfel se impune, în principal, modificarea și completarea:

- Legii nr. 213/2016 *privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară*;
- HG nr. 690/2017 *pentru aprobarea Normelor metodologice cu privire la realizarea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară*, cu modificările și completările ulterioare.

Termenele estimate pentru aprobarea acestora de către Parlament, respectiv, Guvern sunt: al doilea semestru al anului 2025, respectiv, primul semestru al anului 2026.

Totodată se impune revizuirea legislației secundare care să faciliteze o mai bună coordonare și sinergie a acțiunilor AOD ale diferiților actori care compun sistemul național de cooperare internațională pentru dezvoltare.

- **alte măsuri care sunt necesare ca urmare a adoptării propunerii de politică publică și termenele aferente realizării lor**

Ulterior procesului de consultare publică, propunerea de politică publică va urma pașii prevăzuți la art. 17 alin. (1) din HG nr. 561/2009, cu modificările și completările ulterioare.¹¹¹

Proiectul de hotărâre a Guvernului privind adoptarea politicii publice în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară va fi elaborat ținând cont de normele de tehnică legislativă, va fi însoțit de un instrument de prezentare și motivare (Notă de Fundamentare) fundamentat pe datele obținute în procesul de elaborare a politicii publice și va fi supus consultării interministeriale și aprobării Guvernului conform Regulamentului stipulat de HG nr. 561/2009.

- **descrierea modalității în care se va monitoriza și evalua implementarea propunerii de politică publică. Descrierea indicatorilor utilizați în acest sens.**

¹¹¹ „La finalizarea procedurii de elaborare și consultare, autoritatea publică inițitoare are obligația de a transmite Secretariatului General al Guvernului, atât pe suport hârtie, cât și în format electronic/PDF, în vederea înregistrării, proiectele de documente de politici publice și proiectele de acte normative însușite, prin semnare, de către conducătorul/conducătorii autorității/autorităților publice inițitoare, împreună cu o adresă de înaintare, al cărei model este prevăzut în anexa nr. 2.”

Principalul instrument de operaționalizare a Propunerii de Politică Publică (PPP) este Planul de acțiune al implementării PPP care se poate regăsi în *Tabelul: Obiective generale, obiective specifice, obiective operaționale, acțiuni necesare și indicatori de monitorizare aferente scenariului 2*¹¹². Suplimentar, pot fi utilizate și alte instrumente în funcție de evoluția procesului de implementare al politicii.

- Planul Strategic Instituțional (PSI) pentru ministerele implicate;
- Planurilor anuale de lucru ale tuturor autorităților și instituțiilor cu responsabilități în implementarea PPP (documente de planificare anuală la nivelul cărora este transpus Planul de Acțiune aferent).
- Strategia operațională privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, document rezultat din proiectul "Dezvoltarea capacității României ca stat donator de asistență oficială pentru dezvoltare și asistență umanitară – instrument integrat RoAID: planificare, dezvoltare, implementare și evaluare", (cod SIPOCA 868 / cod MySMIS 135024)

PPP și planul său de acțiune sunt implementate, monitorizate și evaluate cu respectarea principiului managementului integrat, într-un cadru organizatoric ce presupune o viziune unitară, precum și coordonarea și cooperarea între toți actorii sistemului național de cooperare internațională pentru dezvoltare, pentru a pune în aplicare, într-un mod eficient, măsurile prevăzute pentru operaționalizarea obiectivelor asumate în PPP.

În procesul de monitorizare și evaluare a implementării PPP și a atingerii rezultatelor așteptate la nivel național, precum și a măsurării impactului acestui document programatic (efecte derivate direct din acțiunile și măsurile planificate) vor fi avuți în vedere un set solid de indicatori cantitativi de referință, între care se remarcă indicatorul european „Asistența oficială pentru dezvoltare ca procent din venitul național brut” ce constituie totodată indicator -cheie al SNDDR 2030 pentru ODD 17 „Parteneriate pentru realizarea obiectivelor”¹¹³.

Monitorizarea și evaluarea PPP se bazează și pe un set de indicatori de impact pentru scop și obiective generale și indicatori de rezultat pentru obiectivele specifice și/sau operaționale. Aceștia sunt cuprinși în Planul de acțiune al PPP.

În acord cu prevederile art. 20 din regulamentul privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central aprobat prin HG nr. 775/2005, cu modificările și completările ulterioare, monitorizarea prezentei PPP trebuie să evidențieze următoarele aspecte:

¹¹²A se vedea paginile 61-68 din prezentul document.

¹¹³ A se vedea în acest sens statistica SNDDR la adresa <http://agregator.romania-durabila.gov.ro/parteneriat-global.html>.

Modificările instituționale care au survenit în urma implementării politicii publice	- Modificări ale atribuțiilor și respectiv, ale documentelor de formalizare a structurilor organizatorice ale autorităților/ instituțiilor cu rol în implementarea politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare; Se urmărește dezvoltarea capacității instituționale, în special în exercitarea funcției de coordonare, monitorizare și control de către MAE și al planificării strategice/ operaționale la nivelul MAE, RoAid, MF, alte ministere implicate și AAPL. - Modificări ale nivelului prevederilor bugetare cuprinse în bugetul propriu și cu destinația cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.
Modificările asupra situației grupurilor-țintă vizate, atât pe parcursul implementării, cât și la finalizarea acesteia	- Evoluția numărului UAT-urilor implicate în furnizarea de AOD; - Evoluția numărului ONG-urilor implicate în furnizarea de AOD; -Evoluția numărului universităților/instituțiilor de cercetare implicate în furnizarea de AOD; - Evoluția numărului firmelor implicate în furnizarea de AOD; - Evoluția numărului de persoane din rândul populației, informate și educate în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară.
Costurile implementării	Costurile aferente organizării interne a instituțiilor în concordanță cu noile obiective instituționale (responsabilități organizaționale și proceduri conexe), instruirii resursei umane, achiziționării de noi tehnologii,

	informării și promovării activităților etc., pentru a facilita implementarea PPP.
Respectarea termenelor și a conținutului activităților din cadrul planului de acțiune	- Stadiul de desfășurare a activităților față de termenul de realizare și eventualele depășiri de termen; - Rezultatele obținute față de cele preconizate - Resursele angajate față de cele estimate.

Monitorizarea implementării PPP, precum și evaluarea acesteia, vor fi coordonate la nivelul MAE. Monitorizarea implementării PPP, precum și evaluarea acesteia, se va efectua ținând cont de decizia conducerii MAE, de resursele și procedurile disponibile la nivelul MAE. La cererea MAE se poate dispune ca monitorizarea și evaluarea să fie realizate de RoAid. Colectarea datelor cu privire la implementarea PPP revine autorităților și instituțiilor responsabile de implementarea. MAE reprezintă instituția care centralizează aceste date semestrial și anual, întocmește rapoartele de monitorizare semestriale și anuale. Rapoartele sunt prezentate spre analiză *Comitetului consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară*. Evaluarea impactului implementării politicii în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare va fi evaluat anual, începând la doi ani după aprobarea acesteia.

O propunere de perioadă de monitorizare a PPP este de trei ani, ulterior anului adoptării PPP, evaluarea ei fiind anuală. Astfel, primul raport de evaluare se estimează a fi realizat după doi ani de implementare. Rapoartele de evaluare cuprind analiza rezultatelor implementării, stadiul îndeplinirii obiectivelor și cauzele eventualelor întârzieri privind realizarea acțiunilor prevăzute, precum și recomandări pentru soluționarea problemelor identificate.

9. Considerente finale

Prezenta propunere de politică publică constituie rezultatul unui efort analitic care cuprinde contribuția unor experți specializați în domeniul asistenței oficiale pentru dezvoltare și domeniul politicilor publice. Varianta actuală reflectă concluziile sesiunilor de feedback realizate prin formatele propuse prin proiectul "Dezvoltarea capacității României ca stat donator de asistență oficială pentru dezvoltare și asistență umanitară – instrument integrat RoAID: planificare, dezvoltare, implementare și evaluare" cod SIPOCA 868 / cod mySmis 135024. În același timp,

propunerea de politică a fost creionată în acord cu propunerile și observațiile Direcției pentru Politici de Dezvoltare și Umanitare (DPDU) din cadrul MAE.

Politica a fost gândită ca un demers prin care se urmărește dezvoltarea și eficientizarea politicii de AOD a României, în acord cu țintele internaționale asumate în acest domeniu și Agenda 2030. În variantele preliminare, în elaborarea scopului, s-a avut în vedere și racordarea cu „angajamentele naționale pentru integrarea în structurile CAD OCDE”. În urma consultărilor cu DPDU s-a solicitat reformularea scopului prin neintegrarea acestui aspect. Însă, prin NOTĂ DE INFORMARE cu tema: „Planul anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară aferent anului 2024”¹¹⁴ este subliniat că Planul aferent anului 2024 „este parte a demersurilor de eficientizare a asistenței oficiale pentru dezvoltare acordată de țara noastră și a corelării cu standardele Comitetului de Asistență pentru Dezvoltare al OCDE, cu impact inclusiv asupra procesului de aderare a țării noastre la organizație.” Ținând cont de cele enunțate, experții implicați în elaborarea politicii consideră racordarea la eforturile naționale pentru integrarea în structurile CAD OCDE sau în OCDE, în general, ca fiind, în continuare, relevantă pentru scopul propunerii de politică publică. Acest lucru contribuie la păstrarea unui grad de consecvență la nivelul demersurilor realizate în cadrul sistemului național în domeniul AOD.

România a dezvoltat într-o perioadă relativ scurtă o politică funcțională în domeniul asistenței oficiale pentru dezvoltare. Instrumentele disponibile la nivelul sistemului național AOD reflectă o preocupare constantă pentru eficientizarea acestuia. Obiectivele și acțiunile propuse, prin prezenta propunere de politică publică, au fost calibrate spre a conduce la o schimbare sensibilă a actualului sistem și pentru a contribui la eforturile actuale de eficientizare a sistemului.

¹¹⁴Guvernul României. „INFORMAȚIE DE PRESĂ privind actele normative adoptate în cadrul ședinței Guvernului României din 8 februarie 2024”

<https://gov.ro/ro/guvernul/sedinte-guvern/informatie-de-presa-privind-actele-normative-adoptate-in-cadrul-edintei-guvernului-romaniei-din-8-februarie-2024>, accesat la data de 15.02.2024.

Anexe

Anexa nr. 1 principalele documente de politică publică și acte juridice incidente problematicei prezentei politici publice

- Declarația Mileniului, *Adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 55/2/08.09.2000;*
- Consensul de la Monterey;
- Agenda pentru Acțiune de la Addis Abeba, adoptată în cadrul celei de-a Treia Conferință Internațională pentru finanțarea dezvoltării, desfășurată la Addis Abeba, în Etiopia, între 13 și 16 iulie 2015 asumată Adunarea Generală a ONU prin Rezoluția nr. 69/313 din 27.07.2015;
- Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, versiune consolidată, JO C 115, 9.5.2008, p. 47-388;
- Tratatul privind Uniunea Europeană, versiune consolidată, JO C 115, 9.5.2008, p. 13-45.
- Agenda 2030 a ONU;
- Noul Consens european privind dezvoltarea – „Lumea noastră, demnitatea noastră, viitorul nostru”, JO C 210, 30.6.2017;
- Acordul Cotonou și cadrul post-Cotonou;
- Consiliul European, *O Nouă Agendă Strategică (2019-2024)*. Document disponibil online la adresa <https://www.consilium.europa.eu/media/39921/a-new-strategic-agenda-2019-2024-ro.pdf>;
- Orientările politice ale Comisiei pentru perioada 2019-2024;
- Strategia Globală a UE – serviciul European de Acțiune Externă;
- Constituția României din anul 1991, revizuită în anul 2003;
- Legea nr. 122/2006 *privind azilul în România*, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 213/2016 *privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară*;
- O.U.G. nr. 57/2019 *privind Codul administrativ*, cu modificările și completările ulterioare;

- H.G. nr. 1006/2016 privind organizarea și funcționarea Agenției de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare și pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 8/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor, cu modificările ulterioare;
- H.G. nr. 16/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe, cu modificările și completările ulterioare;
- H.G. nr. 288/1993 privind școlarizarea în România a cetățenilor din alte țări, cu modificările și completările ulterioare;
- H.G. nr. 678/2017 pentru înființarea Comitetului consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară;
- H.G. nr. 690/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice cu privire la realizarea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară;
- H.G. nr. 877/2018 privind adoptarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030;
- H.G. nr. 995/2020 pentru aprobarea Programului multianual strategic privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară în perioada 2020-2023;
- Ordinul nr. 596/665/70/3.817/497/700/3.602/C/20/15.675/2.039/2021 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Comitetului consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară.